C/2025/4524

2025.8.12.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Útmutató [1]

AZ ERDŐIRTÁSMENTES TERMÉKEKRŐL SZÓLÓ (EU) 2023/1115 RENDELETHEZ [2]

(C/2025/4524)

Tartalomjegyzék

Oldal

1. A „FORGALOMBA HOZATAL”, A „FORGALMAZÁS” ÉS A „KIVITEL” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA . 3
   a) Forgalomba hozatal 4
   b) Forgalmazás 4
   c) Kivitel 5
2. A „PIACI SZEREPLŐ” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA 5
3. A HATÁLYBALÉPÉS NAPJA ÉS AZ ALKALMAZÁS HATÁRIDEJE 6
4. KELLŐ GONDOSSÁG ÉS AZ „ELHANYAGOLHATÓ KOCKÁZAT” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA 9
   a) Kockázatértékelés 9
   b) Elhanyagolható kockázat 11
   c) A kkv-nak minősülő és nem minősülő kereskedők szerepe 11
   d) Kölcsönhatás a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvvel 12
5. PONTOSÍTÁS AZ „ELLÁTÁSI LÁNC ÖSSZETETTSÉGÉNEK” FOGALMÁHOZ 12
6. JOGSZERŰSÉG 13
   a) Az előállító ország vonatkozó jogszabályai 13
   b) A jogszerűséggel kapcsolatos kellő gondosság 15
7. TERMÉKKÖR 16
   a) Pontosítás – Csomagolás és csomagolóanyagok 16
   b) Pontosítás – Hulladék és hasznosított és újrafeldolgozott termékek 17
8. A KELLŐ GONDOSSÁG ELVÉN ALAPULÓ RENDSZER FENNTARTÁSA 19
9. ÖSSZETETT TERMÉKEK 19
10. A TANÚSÍTÁSI ÉS A HARMADIK FÉL ÁLTAL BIZTOSÍTOTT ELLENŐRZÉSI RENDSZEREK SZEREPE A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSBEN ÉS A KOCKÁZATCSÖKKENTÉSBEN 21
    a) A tanúsítási és a harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek szerepe 22
    b) Háttér-információk 24
11. MEZŐGAZDASÁGI HASZNÁLAT 25
    1. Bevezetés 25
    2. Pontosítás az erdő nem mezőgazdasági használati célú földterületté történő átalakításához 26
    3. Az „erdő” fogalmának meghatározása 27

[1] Az ebben az útmutatóban foglaltak nem helyettesítik az uniós jog megfelelő eszközeinek közvetlen használatát, és a Bizottság nem vállal felelősséget semmilyen, az útmutatóban található tájékoztatásból vagy esetleges hibákból származó kárért vagy veszteségért. A rendelet értelmezéséről egyedül az Európai Bíróság hozhat jogerős bírósági határozatot.

[2] HL L 150., 2023.6.9., 206. o. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj.

4. A „mezőgazdasági használat” fogalmának meghatározása és kivételek 28
a) Pontosítás a mezőgazdasági célhoz 28
b) Pontosítás az elsődleges földhasználathoz 29
c) A „mezőgazdasági ültetvény” fogalmának meghatározása 30
d) Pontosítás az „agrárerdészeti rendszer” fogalmához 30
5. Pontosítás a földhasználathoz ugyanazon a területen végzett többféle földhasználat esetén, valamint a kataszteri térképek és az ingatlan-nyilvántartások használatához 31
I. MELLÉKLET 32
II. MELLÉKLET 39

BEVEZETÉS

Az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2023/1115 rendelet (a továbbiakban: az erdőirtásról szóló uniós rendelet) 15. cikkének (5) bekezdése rögzíti, hogy a Bizottság iránymutatásokat dolgozhat ki, hogy elősegítse a rendelet összehangolt végrehajtását.

Ez az útmutató jogilag nem kötelező erejű; kizárólagos célja, hogy tájékoztatást nyújtson az erdőirtásról szóló uniós rendelet egyes vonatkozásairól. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet rendelkezéseit nem váltja fel, nem egészíti ki és nem módosítja, ugyanis a rendelet állapítja meg a jogi kötelezettségeket. Ezt az útmutatót nem lehet önmagában figyelembe venni, vagyis a jogszabályokkal együtt kell alkalmazni, nem pedig „önálló” hivatkozási alapként.

Ez az útmutató azonban hasznos referenciaanyag mindazok számára, akiknek be kell tartaniuk az erdőirtásról szóló uniós rendelet rendelkezéseit, mivel tovább pontosítja a jogszabályszöveg egyes részeit, tehát iránymutatást ad a piaci szereplőknek és a kereskedőknek. Emellett a nemzeti illetékes hatóságok és jogérvényesítő szervek, valamint a nemzeti bíróságok számára is iránymutatásként szolgálhat az erdőirtásról szóló uniós rendelet végrehajtása és érvényesítése során.

Az e dokumentumban tárgyalt kérdések megvitatásra kerültek a tagállamok kijelölt képviselőivel, és velük együttműködésben kerültek kidolgozásra. További kérdésekkel is lehet majd foglalkozni, amikor több tapasztalat áll rendelkezésre az erdőirtásról szóló uniós rendelet alkalmazása terén, ez esetben pedig ez az útmutató értelemszerűen felülvizsgálatra kerül.

Az ebben az útmutatóban tárgyalt összes kérdést illetően megjegyzendő, hogy a (43) preambulumbekezdés szerint a rendeletben szereplő fogalommeghatározások az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC), az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) és a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) keretében végzett munkára épülnek.

Az útmutató második kiadása javítja az egyértelműséget, többek között az alkalmazási határidők, a piaci szereplőkre és kereskedőkre vonatkozó rendelkezések pontossága tekintetében, ami megkönnyíti az egyszerű és hatékony átvilágítást és nyomonkövethetőséget.

Az uniós jog általános elveinek egyike az arányosság elve, amely az uniós jogszabályok értelmezésére és érvényesítésére – ideértve az uniós jogi aktusok rendelkezéseinek a tagállamok általi végrehajtását – vonatkozik ([3]), figyelembe véve a Szerződés vonatkozó rendelkezéseit is.

1. A „FORGALOMBA HOZATAL”, A „FORGALMAZÁS” ÉS A „KIVITEL” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk – Fogalommeghatározások; 4. cikk – A piaci szereplők kötelezettségei

A piaci szereplők 4. cikk szerinti kötelezettségei akkor merülnek fel, ha releváns termékeket „hoznak forgalomba” vagy „visznek ki”, illetve ez szándékukban áll. A kereskedők 5. cikk szerinti kötelezettségei akkor merülnek fel, ha releváns árukat vagy releváns termékeket „forgalmaznak”, illetve ez szándékukban áll (lásd még ezen útmutató 4. fejezetének c) pontját).

Ezen útmutató I. melléklete áttekintést nyújt a lehetséges forgatókönyvekről, ismertetve azokat a kötelezettségeket, amelyek releváns termékek forgalomba hozatala, forgalmazása vagy uniós piacról történő kivitele esetén a kkv-nak minősülő, illetve nem minősülő piaci szereplőket és kereskedőket terhelik. A forgatókönyvek egyúttal azt is bemutatják, hogyan módosulnak az ellátási láncban következő, kkv-nak minősülő piaci szereplők (a 4. cikk (8) bekezdése), illetve a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők és kereskedők (a 4. cikk (9) bekezdése) kötelezettségei az ellátási lánc későbbi szakaszaiban.

([3]) A végrehajtásról bővebb felvilágosítást a következő linken elérhető Gyakran ismétlődő kérdések nyújtanak: Az erdőirtásról szóló uniós rendelet végrehajtása – Európai Bizottság (europa.eu).

a) **Forgalomba hozatal**

A 2. cikk 16. pontja szerint a releváns áru vagy releváns termék „forgalomba hozatala” az uniós piacon **első alkalommal** történő forgalmazása. Az uniós piacon már forgalomba hozott releváns áruk vagy releváns termékek nem tartoznak e körbe. A „forgalomba hozatal” fogalma az egyes releváns árukra vagy termékekre vonatkozik, nem terméktípusokra, függetlenül attól, hogy a termék egyedi-e vagy sorozatban gyártott,

b) **Forgalmazás**

A 2. cikk 18. pontja szerint a „forgalmazás” a releváns termék alábbiak szerinti **rendelkezésre bocsátása**:

— az uniós piacon való értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára történik – tehát a releváns terméknek vagy árunak fizikailag az EU-ban kell lennie, miután az EU-ban termelték ki vagy állították elő, illetve behozták az EU-ba, és „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vonták. Ami az EU-ba behozott releváns termékeket illeti, mindaddig nem szereznek „uniós áru” vámjogi státust, amíg be nem lépnek az Unió vámterületére, és a vámhatóságok szabad forgalomba nem bocsátják őket. A „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárástól eltérő vámeljárás (például vámraktározási eljárás, aktív feldolgozás, ideiglenes behozatal, árutovábbítás) alá vont releváns termékek, az erdőirtásról szóló uniós rendelet alapján nem minősülnek forgalomba hozottnak,

valamint

— kereskedelmi tevékenység keretében történik – tehát üzleti jellegű környezetben zajlik tevékenység. A kereskedelmi tevékenységek végezhetők ellenérték fejében vagy ingyenesen. A nem kereskedelmi fogyasztók rendelkezésére bocsátás és a nem ellenérték fejében végzett tevékenységek (például adományozás vagy térítésmentes tevékenységek) egyaránt az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartoznak. A rendelet a nem kereskedelmi fogyasztók számára nem ír elő követelményeket, mivel az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya nem terjed ki a magáncélú felhasználásra és fogyasztásra.

A „forgalmazás” tehát úgy értendő, hogy a kereskedő releváns termékeket bocsát rendelkezésre az uniós piacon i. értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára; egyúttal pedig ii. kereskedelmi tevékenysége keretében teszi ezt.

A „forgalomba hozatal” következésképpen úgy értendő, hogy a piaci szereplő egy releváns terméket hoz forgalomba az uniós piacon i. értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára; ii. első alkalommal; és iii. kereskedelmi tevékenysége keretében.

A „piaci szereplő” (az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 15. pontja) és a „kereskedelmi tevékenység keretében” (a rendelet 2. cikkének 19. pontja) fogalommeghatározása egyaránt arra utal, hogy annak a személynek, aki releváns terméket hoz forgalomba

a) kereskedelmi vagy nem kereskedelmi fogyasztóknak történő értékesítés céljára, tehát ellenérték fejében vagy ingyenesen;

b) feldolgozás céljára; vagy

c) a saját vállalkozásában való használatra,

eleget kell tennie a kellő gondosságra vonatkozó követelményeknek, és kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania, kivéve, ha egyszerűsítés vonatkozik rá (lásd az erdőirtásról szóló uniós rendelet 4. cikkének (8) és (9) bekezdését).

A „piacra belépő releváns termékek” fogalma tehát úgy értendő, hogy releváns termékek tekintetében egyidejűleg teljesülnek az alábbi feltételek:

— „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vonásukat bejelentik azzal a céllal, hogy az uniós piacon hozzák őket forgalomba. Csak a vámhatóságok által szabad forgalomba bocsátott termékek minősülnek az uniós piacon forgalomba hozottnak. A „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárástól eltérő vámeljárásra (például vámraktározási eljárás, aktív feldolgozás, ideiglenes behozatal stb.) nem terjed ki az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya,

• valamint,

— nem szánják őket közvetlenül magáncélú felhasználásra vagy fogyasztásra az Unió vámterületén. A magáncélú felhasználásra vagy fogyasztásra szánt termékekre nem vonatkozik az erdőirtásról szóló uniós rendelet (például abban az esetben, ha magánszemély az EU-n kívüli útról hoz be ilyen termékeket magáncélú felhasználásra vagy fogyasztásra).

c) **Kivitel**

a 2. cikk 37. pontja értelmében a „kivitel” a 952/2013/EU rendelet ([4]) 269. cikkében meghatározott kiviteli vámeljárást jelenti, és uniós áruknak az Unió vámterületéről történő kiszállítását foglalja magában.

A 952/2013/EU rendelet 269. cikke rögzíti, hogy a kiviteli eljárás nem vonatkozik a következőkre: a) passzív feldolgozási eljárás alá vont áruk; b) az Unió vámterületéről azt követően kiszállított áruk, hogy azokat a meghatározott célra történő felhasználási eljárás alá vonták; c) a héa- vagy jövedékiadó-mentesen, repülési és hajózási készletekként szállított áruk, függetlenül a légi járat vagy a hajó úti céljától, amelyek esetében az áruk ilyen jellegét bizonyítani kell; d) belső árutovábbítási eljárás alá vont áruk; e) a 952/2013/EU rendelet 155. cikkének megfelelően az Unió vámterületéről ideiglenesen kiszállított áruk.

A 952/2013/EU rendelet 270. cikkében meghatározott újrakivitel nem tartozik az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá. E tekintetben az újrakivitel azt jelenti, hogy a releváns áru vagy releváns termék nem szerzett „uniós áru” vámjogi státust, és például újrakiviteli árunyilatkozat benyújtása után kiszállítják az Unió vámterületéről.

A „piacot elhagyó releváns termékek” fogalma következésképpen úgy értendő, hogy releváns termékek tekintetében bejelentik a „kivitel” vámeljárás alá vonást kereskedelmi tevékenység keretében.

Ezen útmutató I. melléklete példákkal szolgál arra, hogyan értelmezhető a „forgalomba hozatal”, a „forgalmazás” és a „kivitel” fogalma a gyakorlatban.

2. A „PIACI SZEREPLŐ” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 15. pont – Fogalommeghatározások; 7. cikk – Harmadik országokban letelepedett piaci szereplők általi forgalomba hozatal

A 2. cikk 15. pontja szerint a **piaci szereplő** olyan természetes vagy jogi személy, *aki, illetve amely*:

— releváns termékeket hoz forgalomba vagy visz ki,

— kereskedelmi tevékenység keretében.

A piaci szereplő következetes azonosításának lehetővé tétele érdekében különbséget lehet tenni szerepkörükben az alapján, ahogy releváns termékeiket forgalomba hozzák az uniós piacon, ami attól függően eltérő, hogy az EU-ban vagy azon kívül állították elő őket.

— a 2. cikk 14. pontja szerint **az EU-ban** előállított releváns termékek esetében a piaci szereplő rendszerint az a személy, aki előállításuk után kereskedelmi tevékenység keretében értékesíti vagy felhasználja őket. Ez a személy lehet a termelő vagy a gyártó,

— az a személy, aki a releváns termékből másik (a rendelet I. mellékletében meghatározott számjegyek szintjének megfelelő új HR-kód alá tartozó) releváns terméket készít, és azt forgalomba hozza vagy kiviszi a piacról, az ellátási láncban következő piaci szereplő,

— **az EU-n kívül** előállított releváns áruk vagy releváns termékek esetében:

  — o a piaci szereplő az a személy, aki importőrként jár el a releváns áruk vagy releváns termékek „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vonásának bejelentésekor. Az importőr a vám-árunyilatkozat megfelelő adatelemében megjelölt személy, adott esetben:

    — az „importőr” a 13 04 000 000 adatelemben (az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet ([5]) B. melléklete),

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

([5]) A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 343., 2015.12.29., 1. o.).

— a DE 3/15 adatelem az uniós vámadatmodell (EUCDM) előző kiadásában,

— a „címzett” az egységes vámokmány 8. rovatában,

— o ha a releváns áruk vagy releváns termékek „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vonásának bejelentésekor importőrként eljáró személy nem az Unióban letelepedett, a releváns termékeket forgalmazó első természetes vagy jogi személy is piaci szereplőnek minősül, tehát a 2. cikk 15. pontjában foglalt fogalommeghatározás szerint ugyan nem piaci szereplő, de rá is a 7. cikk szerinti piaci szereplő kötelezettségei vonatkoznak. Ez a követelmény kiegészíti az Unión kívül letelepedett piaci szereplő rendes kötelezettségeit, és az a célja, hogy mindig legyen legalább egy, az EU-ban letelepedett felelős piaci szereplő,

— az EU-ba **behozott** releváns termékeknél a „piaci szereplő” fogalmának meghatározása független a termék tulajdonjogának átruházásától és más szerződéses megállapodásoktól.

— **Belföldi** termék forgalomba hozatala esetén a piaci szereplő rendszerint az a személy, aki az értékesítési helyen az áru vagy termék tulajdonosa, ez azonban a szerződéses megállapodás egyedi körülményeitől függhet, Abban az esetben, ha egy személy olyan szerződést köt, amellyel felhatalmazza a másik szerződő felet a releváns áru előállítására, az előállítást végző szerződő fél akkor tekintendő piaci szereplőnek, ha pusztán az előállítás révén (pl. a fák kitermelésével vagy a borjú születésével) közvetlenül és automatikusan a termék tulajdonosává válik. Nem ez a helyzet akkor, ha az alkalmazandó nemzeti jog vagy a szerződés előírja, hogy a természetes vagy jogi személy az előállítást követően átruházza a tulajdonjogot a másik szerződő félre (lásd a 2024. november 21-i C-370/23. sz. ítéletet ([6])).

— az EU-ba **kivitt** releváns termékeknél a piaci szereplő rendszerint az a személy, aki exportőrként jár el a releváns termékek kiviteli vámeljárás alá vonásának bejelentésekor. Az exportőr a vám-árunyilatkozat megfelelő adatelemében megjelölt személy, adott esetben:

— o az „exportőr” a 13 01 000 000 adatelemben (az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet B. melléklete),

— o a DE 3/1 adatelem az uniós vámadatmodell (EUCDM) előző kiadásában,

— o a „feladó/exportőr” az egységes vámokmány 2. rovatában.

Azok a logisztikai vagy technikai támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók, például szállítmányozók, szállítmányozási ügynökök vagy vámjogi képviselők, akik nem rendelkeznek tulajdonjoggal vagy hasonló jogokkal az általuk kezelt termékek felett, a rendelet alkalmazásában nem minősülnek sem „gazdasági szereplőnek”, sem „kereskedőnek”, ha nem hoznak forgalomba vagy forgalmaznak termékeket, illetve nem exportálnak.

A piaci szereplők szerepét az ezen útmutató I. mellékletében található forgatókönyvek segítségével részletesebben ismertetjük.

3. A HATÁLYBALÉPÉS NAPJA ÉS AZ ALKALMAZÁS HATÁRIDEJE

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 1. cikk, (2) bekezdés – Tárgy és hatály; 37. cikk – Hatályon kívül helyezés; 38. cikk – Hatálybalépés és az alkalmazás kezdőnapja

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2023. június 29-én lépett hatályba. A piaci szereplőkre és kereskedőkre, valamint az illetékes hatóságokra vonatkozó kötelezettségek többségét – így a 3–13., a 16–24., a 26., a 31. és a 32. cikkben foglaltakat – **2025. december 30-tól** kell alkalmazni, összhangban az erdőirtásról szóló uniós rendeletnek az alkalmazás kezdőnapjára vonatkozó rendelkezéseit módosító (EU) 2024/3234 rendelettel ([7]).

([6]) ECLI:EU:C:2024:972.

([7]) HL L, 2024/3234, 2024.12.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3234/oj.

Azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott **mikrovállalkozások vagy kisvállalkozások** (a 2013/34/EU irányelv 3. cikkének (1), illetve (2) bekezdése értelmében), a 3–13., a 16–24., a 26., a 31. és a 32. cikkben foglalt kötelezettségek **2026. június 30-tól** alkalmazandók, kivéve azon termékek tekintetében, amelyek szerepelnek a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU rendelet ([8]) (a továbbiakban: az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet) mellékletében. Ez azt jelenti, hogy a rendelet hatálybalépése (2023. június 29.) és alkalmazásának kezdete (2025. december 30., a 2020. december 31. előtt létrehozott kis- és mikrovállalkozások esetében 2026. június 30-ra halasztva) között **átmeneti időszak** van, amikor az átmeneti időszakban releváns árukat és termékeket az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan kivivő piaci szereplők és kereskedők mentesülnek az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti fő kötelezettségek alól.

Az alábbi szabályok minden árura és kapcsolódó releváns termékre **vonatkoznak az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletében szereplő fa és fatermékek kivételével**:

— ha az adott piaci szereplő a rá vonatkozó átmeneti időszakban hozza forgalomba a releváns árut vagy releváns terméket, e piaci szereplőt nem terhelik az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti kötelezettségek,

— ezenkívül az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti kötelezettségek nem vonatkoznak azokra az alkalmazás kezdete után forgalomba hozott vagy forgalmazott releváns termékekre, amelyek teljes egészében az átmeneti időszakban forgalomba hozott árukból vagy termékekből készülnek. Tehát az alkalmazás kezdetének a **kis- és mikrovállalkozásnak minősülő piaci szereplőkre** vonatkozó elhalasztása (2026. június 30.) miatt – e piaci szereplők általi forgalomba hozatal vagy forgalmazás esetén – azok az ellátási láncban következő közepes és nagy piaci szereplők is mentességet élveznek, akik e termékekkel vagy belőlük származó termékekkel kereskednek,

— a fentebb leírt esetekben az ellátási láncban következő piaci szereplők (vagy az átmeneti időszakban forgalomba hozott releváns terméket később forgalmazó kereskedők) kötelezettségei arra korlátozódnak, hogy kellő bizonyosságot nyújtó és ellenőrizhető bizonyítékokat gyűjtsenek arra vonatkozóan, hogy a releváns termék eredetileg a rendelet alkalmazásának (elhalasztott) kezdete előtt került forgalomba,

— a releváns származó termék azon részei esetében, amelyek más, 2025. december 30. (illetve mikro- és kisvállalkozások esetében 2026. június 30.) után forgalomba hozott releváns termékekből készültek, az ellátási láncban következő, forgalomba hozó piaci szereplőkre és a kereskedőkre a rendelet szerinti rendes kötelezettségek vonatkoznak annak ellenére, hogy bizonyos más részek az átmeneti időszakban készülhettek.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint a rendelet nem alkalmazandó, ha a releváns termékeket 2023. június 29. előtt **állították elő**. Az előállítás ideje és helye a releváns áru előállításának dátumát és helyét jelenti, ez pedig az árukra és a származó termékekre egyaránt vonatkozik. Az előállítás dátuma többnyire az áru kitermelésének ideje, a **szarvasmarhából készült termékek** kivételével, amely esetben az előállítás ideje a szarvasmarha születésének időpontjában kezdődik.

Az alábbi táblázat az (EU) 2023/1115 rendelet hatálya alá tartozó releváns termékekre alkalmazandó jogszabályokat sorolja fel, az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletében szereplő fa és fatermékek kivételével:

		A releváns áru vagy releváns termék uniós piacon történő forgalomba hozatalának időpontja	
Releváns termékek	A releváns áru előállításának időpontja	2025. december 30. előtt, mikro- és kisvállalkozásnak minősülő piaci szereplők esetében pedig 2026. június 30. előtt	A nagy- és középvállalkozások esetében 2025. december 30-tól (beleértve), a mikro- és kisvállalkozások esetében pedig 2026. június 30-tól
Az (EU) 2023/1115 rendelet I. mellékletében felsorolt szarvasmarha-, kakaó-, kávé-, olajpálma-, gumi- és szójatermékek	2023. június 29. előtt	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.
	2023. június 29-től	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.	**Az (EU) 2023/1115 rendelet alkalmazandó.**

([8]) HL L 295., 2010.11.12., 23. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/995/oj.

		A releváns áru vagy releváns termék uniós piacon történő forgalomba hozatalának időpontja	
Releváns termékek	A releváns áru előállításának időpontja	2025. december 30. előtt, mikro- és kisvállalkozásnak minősülő piaci szereplők esetében pedig 2026. június 30. előtt	A nagy- és középvállalkozások esetében 2025. december 30-tól (beleértve), a mikro- és kisvállalkozások esetében pedig 2026. június 30-tól
Az (EU) 2023/1115 rendelet I. mellékletében felsorolt és a 995/2010/EU rendelet mellékletében fel nem sorolt fatermékek	2023. június 29. előtt	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.
	2023. június 29-től	Az (EU) 2023/1115 rendelet nem alkalmazandó.	**Az (EU) 2023/1115 rendelet alkalmazandó.**

Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletében szereplő **fa és fatermékekre** az erdőirtásról szóló uniós rendelet 37. cikkének (3) bekezdése szerint különös szabályok vonatkoznak:

— Amennyiben a fát és fatermékeket 2023. június 29. előtt állították elő (termelték ki), és:

  — o 2025. december 30. előtt hozzák forgalomba, e termékeknek és a belőlük származó termékeknek meg kell felelniük az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet szabályainak; ha a származó termékek nem tartoznak az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletének hatálya alá, ezek a termékek mentesülnek az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alól;

  — o 2025. december 30. és 2028. december 31. között hozzák forgalomba, e termékekre továbbra is az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet szabályai vonatkoznak, amennyiben azok az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletének hatálya alá tartoznak (lásd fent);

  — o 2028. december 31. után hozzák forgalomba, e termékeknek és a belőlük származó termékeknek meg kell felelniük az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikkének.

— Amennyiben a fát és fatermékeket 2023. június 29. és 2025. december 30. között állítják elő, és:

  — o 2025. december 30. előtt hozzák forgalomba, e termékeknek és a belőlük származó termékeknek meg kell felelniük az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet szabályainak; ha a származó termékek nem tartoznak az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet mellékletének hatálya alá, ezek a termékek mentesülnek az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alól;

  — o 2025. december 30. után hozzák forgalomba, e termékeknek és a belőlük származó termékeknek meg kell felelniük az erdőirtásról szóló uniós rendelet szabályainak;

— a 2025. december 30. után előállított (kitermelt) fának és fatermékeknek meg kell felelniük az erdőirtásról szóló uniós rendelet szabályainak.

1. kérdés: A 2025. december 30-tól forgalomba hozott, de 2023. június 29. és 2025. december 30. között kitermelt és forgalomba hozott fából előállított papírtermékek esetében van-e szükségkellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra?

Ilyen esetekben a kitermelt faanyagnak és az ilyen fából előállított termékeknek meg kell felelniük az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletnek. Nincs szükségük kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, mivel ez a követelmény az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartozó termékekre vonatkozik.

Az alábbi táblázat a 995/2010/EU rendelet mellékletének hatálya alá tartozó fatermékekre alkalmazandó jogszabályokat sorolja fel:

		A releváns áru vagy releváns termék uniós piacon történő forgalomba hozatalának időpontja		
Releváns termékek	Az előállítás időpontja	2025. december 30. előtt	2025. december 30-tól 2028. december 30-ig	2028. december 31-től
A 995/2010/EU rendelet mellékletében meghatározott fa és fatermékek	2023. június 29. előtt	995/2010/EU rendelet (EUTR)	995/2010/EU rendelet (EUTR)	**Az (EU) 2023/1115 rendelet**
	2023. június 29-től	995/2010/EU rendelet (EUTR)	**Az (EU) 2023/1115 rendelet**	**Az (EU) 2023/1115 rendelet**

4. **KELLŐ GONDOSSÁG ÉS AZ „ELHANYAGOLHATÓ KOCKÁZAT” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 26. pont – Fogalommeghatározások; 4. cikk – A piaci szereplők kötelezettségei; 8. cikk – Kellő gondosság; 9. cikk – Tájékoztatási követelmények; 10. cikk – Kockázatértékelés

A 4. cikk (1) bekezdése szerint a piaci szereplőknek a releváns termékek 3. cikknek való megfelelésének bizonyítása érdekében a 8. cikkel összhangban kellő gondossággal kell eljárniuk a releváns termékek forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt. Ennek érdekében és az erdőirtásról szóló uniós rendelet 12. cikkének (1) bekezdése szerint a piaci szereplőknek eljárásokból és intézkedésekből álló keretrendszert – az erdőirtásról szóló uniós rendelet 12. cikkének (1) bekezdése szerinti „kellő gondosság elvén alapuló rendszert” – kell létrehozniuk és naprakészen tartaniuk, hogy a 8. cikkel összhangban kellő gondossággal járjanak el annak biztosítása céljából, hogy az általuk forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékek megfeleljenek az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikkének. A piaci szereplők felelősek saját üzleti tevékenységeik alapos vizsgálatáért és elemzéséért, amihez a releváns adatok gyűjtésére és elemzésére, valamint – adott esetben – kockázatcsökkentő intézkedések meghozatalára van szükség, kivéve, ha a meg nem felelés kockázata az értékelés alapján elhanyagolható. Az adatgyűjtésnek, a kockázatelemzésnek és a kockázatcsökkentésnek ok-okozati összefüggésben kell állnia egymással, és tükröznie kell a piaci szereplő üzleti tevékenységeinek és az ellátási láncoknak a jellemzőit.

A piaci szereplőknek a 10. cikk (2) bekezdése szerint meg kell határozniuk a kockázatértékelési kritériumokat, amelyeket az uniós piacon forgalomba hozni vagy onnan kivinni kívánt releváns termékek tekintetében figyelembe kívánnak venni. Ezért a kockázatértékelési kritériumokat a piaci szereplő által forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns termékhez kell igazítani.

a) **Kockázatértékelés**

A 8. cikkben meghatározott, kellő gondosságra vonatkozó követelmények előírják a piaci szereplő számára, hogy:

— a 8. és 9. cikk szerint minden egyes beszállítótól információkat, dokumentumokat és adatokat gyűjtsenek az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartozó (az I. mellékletben felsorolt) releváns termékekről,

— a gyűjtött információkat ellenőrizzék és elemezzék más háttér-információkkal együtt, és ennek alapján végezzenek kockázatértékelést a 10. cikknek megfelelően, valamint

— a 11. cikk szerint fogadjanak el kockázatcsökkentő intézkedéseket, kivéve, ha a 10. cikkel összhangban elvégzett kockázatértékelés arra a következtetésre jut, hogy nem áll fenn vagy csak elhanyagolható annak a kockázata, hogy a releváns termékek nem felelnek meg.

A 9. cikk (1) bekezdése meghatározza a termékkel kapcsolatosan értékelendő információkat, köztük a termékre és annak ellátási láncára vonatkozó egyedi információkat. A 10. cikk (2) bekezdése a kockázati szint értékeléséhez szükséges további háttér-információkat jelöl meg, ilyen például az előállító ország erdőinek állapota.

Ha a termékek több forrásból vagy földrajzi helyről származó árukból készülnek, mindegyik forrásra vagy földrajzi helyre vonatkozóan értékelni kell a kockázatot.

A gyűjtött adatok alapján pontosan meghatározott kockázatelemzési feladatokat kell végrehajtani, és meg kell határozni a kockázati kategóriákat és a hozzájuk kapcsolódó szükséges kockázatcsökkentő intézkedéseket. A piaci szereplők csak eseti alapon értékelhetik a kockázat szintjét, mivel számos tényezőtől függ.

A kockázatértékelés többféleképpen elvégezhető, de a piaci szereplőnek mindegyik releváns termék esetében figyelembe kell vennie a 10. cikk (2) bekezdésében felsorolt kritériumokat. Ennek keretében ki kell térni az alábbi kérdésekre és szempontokra:

— *Hol állították elő a terméket?*

Mi az előállító országhoz vagy annak részeihez rendelet, a 29. cikk szerinti kockázati szint ([9])? Mekkora az erdővel borított területek aránya, és mekkora az erdőirtás vagy az erdőpusztulás előfordulási gyakorisága (aránya) az előállító országban vagy annak részein? Milyen nagy a releváns áru jogszerűtlen előállításának előfordulási gyakorisága (aránya) az országban vagy annak részein?

— *Melyek az adott termékre jellemző kockázatok?*

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében felsorolt különféle releváns termékek előállításában jelentős különbségek vannak, amelyek a meg nem felelés kockázatát is befolyásolják. Például egyes termékek több száz különböző földrajzi helyen előállított nyersanyagot tartalmaznak, vagy a gyártásuk során jelentős vegyi vagy fizikai eljárásoknak vetik alá őket.

— *Mennyire összetett az ellátási lánc?*

Az „ellátási lánc összetettségének” fogalmáról az 5. szakaszban található pontosítás.

— *Vannak arra utaló jelek, hogy az ellátási láncban valamely vállalat jogellenes gyakorlatokban, erdőirtáshoz vagy erdőpusztuláshoz kapcsolódó tevékenységekben működik közre?*

Nagyobb a kockázata annak, hogy a jogellenes gyakorlatokban, erdőirtásban vagy erdőpusztulásban érintett vállalattól vásárolt releváns áruk vagy termékek nem lesznek megfelelők. Benyújtottak-e indokolással alátámasztott aggályokat az ellátási láncban lévő vállalattal szemben a 31. cikknek megfelelően? Megsértette-e az ellátási láncban lévő bármely vállalat a vonatkozó jogszabályokat ([10]), és az állam szankcionálta-e ezt a jogsértést?

— *Rendelkezésre áll-e tanúsítási és harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerekről származó bármilyen kiegészítő információ az ellátási láncon belüli vállalatok erdőirtásról szóló uniós rendeletnek való megfeleléséről?*

A harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerekről a 10. szakaszban található pontosítás.

— *A releváns termékeket az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban állították elő?*

Az előállító ország vonatkozó jogszabályainak meghatározását a 2. cikk 40. pontja tartalmazza. A jogszerűségre vonatkozó követelményekről bővebb felvilágosítás a 6. szakaszban található.

— *Felmerül-e aggály az előállító országgal vagy annak részeivel és a származási országgal vagy annak részeivel kapcsolatosan, például a korrupció szintje, az okmány- és adathamisítás elterjedtsége, a jogérvényesítés hiánya, az emberi jogok nemzetközi jogának megsértése, fegyveres konfliktus vagy az ENSZ Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által hozott szankciók elterjedtsége tekintetében?*

Ezek az aggályok gyengíthetik a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelést igazoló egyes dokumentumok megbízhatóságát. Ezért meg kell vizsgálni az ország korrupciós szintjét, az üzleti kockázati indexeket és más lényeges mutatókat.

([9]) Megjegyzendő, hogy az országok átlagos kockázatúnak minősülnek, ha nincs hozzájuk rendelve konkrét kockázati szint.
([10]) Jogellenességgel, erdőirtással és erdőpusztulással kapcsolatos jogszabályok.

— *Haladéktalanul rendelkezésre bocsátotta-e a beszállító a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelést igazoló összes dokumentumot, és azok ellenőrizhetők-e?*

Ha a piaci szereplők kérésére minden lényeges dokumentum azonnal rendelkezésre áll, akkor nagyobb a valószínűsége annak, hogy az ellátási lánc jól működik, és a beszállító tisztában van az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeivel.

b) **Elhanyagolható kockázat**

Az elhanyagolható kockázat fogalma a 2. cikk 26. pontjának megfelelően értendő, tehát az áruk vagy termékek – a termékre jellemző és az általános információk 10. cikk szerinti, valamint szükség esetén a megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések alkalmazásának 11. cikk szerinti teljes körű értékelése alapján – *nem adnak okot* azzal kapcsolatos *kétségre*, hogy nem felelnek meg a 3. cikk a) (erdőirtásmentesség) vagy b) (jogszerű előállítás az előállító országban alkalmazandó jogszabályoknak megfelelően) pontjának.

A kockázatértékelési kritériumok 10. cikk (2) bekezdésében szereplő felsorolása nem kimerítő jellegű, a piaci szereplők dönthetnek további kritériumok alkalmazásáról, ha így könnyebben meghatározhatják annak valószínűségét, hogy a releváns árut vagy terméket jogellenesen állították elő, vagy nem erdőirtásmentes, vagy elősegíti a jogszerű vagy erdőirtásmentes termelés bizonyítását.

A 13. cikk szerint az alacsony kockázatú országokból beszerző, kkv-nak minősülő, illetve nem minősülő piaci szereplőknek nem kell teljesíteniük a 10. és a 11. cikkben foglalt kötelezettségeket ahhoz, hogy a kockázat elhanyagolhatóságának igazolásához, miután a 13. cikk (1) bekezdésének megfelelően i. értékelték a releváns ellátási lánc összetettségét, a rendelet kijátszásának, illetve az ismeretlen származású termékekkel való keveredés kockázatát, és ii. megbizonyosodtak arról, hogy az általuk forgalomba hozott vagy kivitt összes releváns árut és releváns terméket kizárólag a 29. cikkel összhangban alacsony kockázatúként besorolt országokban vagy országrészekben állították elő ([11]). A 10. és a 11. cikkben ismertetett lépések azonban akkor hajtandók végre, ha az alacsony kockázatú országból beszerző piaci szereplőnek olyan információk jutnak a birtokába vagy tudomására, amelyek a meg nem felelés vagy a kijátszás kockázatára utalnak (lásd a 13. cikk (2) bekezdését). A gazdasági szereplő 13. cikk szerinti kötelezettségeinek sérelme nélkül az erdőirtásról szóló uniós rendelet 9. cikke (1) bekezdésének g) pontjában és 9. cikke (1) bekezdésének h) pontjában előírt információgyűjtéshez általában elegendő, ha az információ önmagában független módon ellenőrizhető és önmagában bizonyosságot nyújt. A gazdasági szereplő ezt elérheti például azáltal, hogy biztosítja a termékkel kapcsolatos információk belső következetességét. További információértékelési lépésekre nincs szükség, kivéve, ha az információgyűjtés vagy az erdőirtásról szóló rendelet 13. cikkében előírt értékelés során a gazdasági szereplők tudomására jutnak releváns új információk alapján fennáll a kockázata annak, hogy az általuk forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns termék nem felel meg a rendeletnek.

Az ellátási láncban következő, kkv-nak nem minősülő piaci szereplők esetében a 4. cikk (9) bekezdése szerinti egyszerűsítés is alkalmazható, tehát a kkv-nak nem minősülő piaci szereplőknek ez esetben mindössze arról kell megbizonyosodniuk, hogy az ellátási lánc korábbi szakaszaiban megfelelően érvényesült a kellő gondosság. A kellő gondosság megfelelő érvényesüléséről való megbizonyosodáshoz nem feltétlenül kell szisztematikusan ellenőrizni az ellátási lánc korábbi szakaszaiban tett minden egyes, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. Például az ellátási lánc későbbi szakaszában lévő, kkv-nak nem minősülő piaci szereplő ellenőrizheti, hogy a korábbi piaci szereplők a kellő gondosság elvén alapuló, működőképes és naprakész rendszerrel – ezen belül a releváns termékek meg nem feleléséből eredő kockázatok hatékony csökkentésére és kezelésére szolgáló, megfelelő és arányos politikákkal, kontrollmechanizmusokkal és eljárásokkal – rendelkeznek-e, így meggyőződhet arról, hogy a kellő gondosság megfelelően és következetesen érvényesül.

Amennyiben a kockázatértékelés és a kockázatcsökkentés azzal a következtetéssel zárul, hogy valamely kockázati kritérium tekintetében nem elhanyagolható kockázati szint mutatható ki, akkor a terméket nem elhanyagolható kockázatúnak kell tekinteni, ezért a piaci szereplő nem hozhatja forgalomba az uniós piacon, illetve nem viheti ki onnan.

c) **A kkv-nak minősülő és nem minősülő kereskedők szerepe**

A 2. cikk 17. pontja szerint a kereskedők azok a piaci szereplőktől eltérő személyek az ellátási láncban, akik kereskedelmi tevékenység keretében releváns termékeket forgalmaznak.

Az, hogy a kereskedőnek vannak-e kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségei, attól függ, hogy a kereskedő kkv-e vagy sem, ami a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkében meghatározott kritériumok alapján állapítható meg (lásd az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 30. pontját).

Ha a **kereskedő nem kkv**, akkor az 5. cikk (1) bekezdése szerint a kkv-nak nem minősülő piaci szereplőkre vonatkozó kötelezettségek és rendelkezések hatálya alá tartozik, tehát a kkv-nak nem minősülő kereskedőnek meg kell bizonyosodnia arról, hogy az ellátási lánc korábbi szakaszaiban érvényesült a kellő gondosság (lásd az előző alfejezetet).

([11]) A 29. cikk (2) bekezdése szerint a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján listát bocsát rendelkezésre azokról az országokról vagy azok részeiről, amelyek alacsony vagy magas kockázatot jelentenek.

A **kkv-nak minősülő kereskedők** számára a rendelet 5. cikkének (2)–(6) bekezdése határozza meg az alkalmazandó kötelezettségeket. A kkv-nak minősülő kereskedők csak akkor forgalmazhatnak releváns termékeket, ha rendelkeznek az 5. cikk (3) bekezdésében előírt információkkal, lényegében ismerik beszállítóik és vállalati ügyfeleik kilétét, valamint a termékekhez tartozó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számát. A kkv-nak minősülő kereskedőknek nem szükséges kellő gondossággal eljárniuk vagy megbizonyosodniuk arról, hogy az ellátási lánc korábbi szakaszaiban érvényesült-e a kellő gondosság. Kötelezettségük, hogy gondoskodjanak a releváns termékek nyomonkövethetőségének folytonosságáról, tehát információkat kell gyűjteniük és megőrizniük, valamint kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátaniuk megfelelés igazolása céljából.

d) **Kölcsönhatás a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvvel**

A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló (EU) 2024/1760 irányelv ([12]) általános, horizontális keretet határoz meg a nagyon nagy uniós és nem uniós vállalatok fenntarthatósággal kapcsolatos átvilágításához. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet az erdőirtásra vonatkozó ágazati keretet biztosít bizonyos termékekre vonatkozóan a kellő gondosság egyes szempontjait illetően. A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv és az erdőirtásról szóló uniós rendelet a hatályukat tekintve eltérnek egymástól, ugyanakkor nagymértékben kiegészítik egymást, és a kellő gondosság tényleges biztosítása érdekében mindkettőt következetesen alkalmazni kell. Ha az erdőirtásról szóló uniós rendelet kellő gondosságra vonatkozó különös szabályai ellentétesek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv általános szabályaival, akkor a kollízió erejéig az erdőirtásról szóló uniós rendelet rendelkezései – mint *lex specialis* – irányadók a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv általános szabályaival (*lex generalis*) szemben, amennyiben ugyanabból a célból szélesebb körű vagy konkrétabb kötelezettségeket írnak elő. Ezt a szabályt a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv 1. cikkének (3) bekezdése rögzíti, ezzel pedig az uniós jog elveit követi, amelyek szerint ilyen esetekben a *lex specialis* elsőbbségez élvez a *lex generalis*-szal szemben.

5. PONTOSÍTÁS AZ „ELLÁTÁSI LÁNC ÖSSZETETTSÉGÉNEK” FOGALMÁHOZ

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 8. cikk – Kellő gondosság; 9. cikk – Tájékoztatási követelmények; 10. cikk – Kockázatértékelés 11. cikk – Kockázatcsökkentés

A „releváns ellátási lánc összetettsége” kifejezetten szerepel kockázatértékelési kritériumként az erdőirtásról szóló uniós rendelet 10. cikke (2) bekezdésének i) pontjában, ezért lényeges a kellő gondosság gyakorlása keretében végzett kockázatértékelés és kockázatcsökkentés szempontjából. A kellő gondosság gyakorlásának részeként a 10. és 11. cikkben meghatározott kockázatértékelés és kockázatcsökkentés kritériumainak egyike.

E kritérium azzal indokolható, hogy a releváns termékek előállító országba és a releváns áruk előállításához használt területegységekre való visszavezetése nehezebb lehet, ha az ellátási lánc összetett, és ez a tényező a meg nem felelés nagyobb kockázatával jár. A lényeges információk és adatok következetlensége és a szükséges információk beszerzésével kapcsolatos problémák az ellátási lánc bármely pontján növelhetik annak kockázatát, hogy nem megfelelő áruk vagy termékek kerülnek be az ellátási láncba. A fő szempont az, hogy a releváns termékben található releváns áruk mennyire vezethetők vissza az előállításukhoz használt területegységekre.

A meg nem felelés kockázata nagyobb lesz, ha az ellátási lánc összetettsége megnehezíti az erdőirtásról szóló uniós rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (2) bekezdésében előírt információk feltárást. Ha fel nem tárt lépések vannak az ellátási láncban, vagy bármilyen más megállapítás meg nem felelésre utal, az a következtetés vonható le, hogy a kockázat nem elhanyagolható.

Az ellátási lánc annál összetettebb, minél több feldolgozó és közvetítő van az előállító országban lévő területegységek és a piaci szereplő vagy a kereskedő között. Az is növelheti összetettséget, ha több releváns terméket használnak fel új releváns termék gyártásához, vagy a releváns árukat több előállító országból szerzik be. Másrészről viszont a kellő gondosság gyakorlása rövid ellátási láncokban valószínűleg egyszerűbb, és a rövid ellátási lánc – különösen a 13. cikk szerinti egyszerűsített kellő gondosság esetén – az egyik olyan tényező lehet, amelyre támaszkodni lehet annak bizonyításában, hogy a rendelet kijátszásának kockázata elhanyagolható.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1760 irányelve (2024. június 13.) a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról, valamint az (EU) 2019/1937 irányelv és az (EU) 2023/2859 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1760, 2024.7.5., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

Az ellátási lánc összetettségének értékeléséhez a piaci szereplők és a kereskedők az alábbiakban (nem kimerítően) felsorolt kérdéseket használhatják az uniós piacon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt releváns termékekre vonatkozóan:

— Több feldolgozó, illetve lépés előzte meg az ellátási láncban az adott releváns termék uniós piacon történő forgalomba hozatalát, forgalmazását vagy onnan történő kivitelét?

— A releváns termék tartalmaz több területegységről, illetve előállító országból beszerzett releváns árukat?

— A releváns termék nagymértékben feldolgozott terméknek minősül (amely maga is több másik releváns terméket tartalmazhat)?

— Faanyagra vonatkozóan:

  — A releváns termék több fafajt tartalmaz?

  — A fával, illetve a fatermékekkel több országban kereskedtek?

  — Bármely releváns feldolgozott terméket harmadik országban dolgozták fel vagy gyártották az uniós piacon történő forgalomba hozatala, forgalmazása vagy onnan történő kivitele előtt?

6. **JOGSZERŰSÉG**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 40. pont – Fogalommeghatározások; valamint 3. cikk, b) pont – Tilalom

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikke szerint a releváns áruk és a releváns termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók, illetve csak akkor vihetők ki, ha az alábbi feltételek **mindegyike** teljesül:

a) erdőirtásmentesek;

b) **előállításuk az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban történt**; és

c) kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal vannak ellátva.

A releváns termékeknek külön-külön mindhárom kritériumnak meg kell felelniük, ellenkező esetben a piaci szereplők és a kkv-nak nem minősülő kereskedők nem hozhatják forgalomba, nem forgalmazhatják és nem vihetik ki őket.

a) **Az előállító ország vonatkozó jogszabályai**

Az, hogy a releváns árut vagy releváns terméket az előállító ország vonatkozó jogszabályai szerint állították-e elő, annak az országnak a jogszabályai alapján állapítható meg, ahol az árut vagy – termék esetében – egy releváns termékben lévő árut releváns területegységeken – vagy szarvasmarha esetében létesítményekben – termesztették, kitermelték, kinyerték vagy felnevelték.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet rugalmas megközelítést alkalmazva jogterületeket sorol fel, nem konkrét jogszabályokat, mivel azok országonként eltérőek, és időről időre módosulnak. Ugyanakkor csak **az előállítási terület jogállására vonatkozóan** alkalmazandó jogszabályok minősülnek az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 40. pontja szerint vonatkozó jogszabálynak. Tehát általában véve a jogszabályok relevanciáját az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikkének b) pontjában foglalt jogszerűségi követelmény szempontjából nem az határozza meg, hogy általánosan alkalmazandók lehetnek az áruk előállításának folyamata során, vagy a releváns termékek és releváns áruk ellátási láncaira vonatkoznak, hanem az, hogy ezek a jogszabályok kifejezetten érintik vagy befolyásolják az áruk előállításához használt terület jogállását.

Ezenkívül az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 40. pontját az erdőirtásról szóló uniós rendelet 1. cikke (1) pontjának a) és b) alpontjában meghatározott célkitűzésekkel összefüggésben kell értelmezni, tehát az adott jogszabály akkor is releváns, ha tartalma kapcsolódhat erdőirtás és erdőpusztulás megállításához az éghajlatváltozásnak és a biológiai sokféleség csökkenésének kezelésére tett uniós kötelezettségvállalás keretében.

A 2. cikk 40. pontjának a)–h) alpontja tovább pontosítja a vonatkozó jogszabályok fogalmát. Az alábbiakban konkrét példákkal szolgálunk, amelyek kizárólag szemléltető jellegűek, felsorolásuk nem kimerítő:

— *földhasználati jogok*, ideértve a földterületen történő kitermelésről és előállításról vagy a földterület hasznosításáról szóló jogszabályokat, például:

  — földterület átruházásáról szóló jogszabályok, különösen mezőgazdasági földterületekre vagy erdőkre vonatkozóan,

  — földbérleti ügyletekről szóló jogszabályok,

— *környezetvédelem:* kapcsolat van az erdőirtás és az erdőpusztulás megállításának, az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének vagy a biológiai sokféleség védelmének célkitűzésével, például:

  — a védett területekről szóló jogszabályok,

  — a természetvédelemről és a természet helyreállításáról szóló jogszabályok,

  — a vadon élő állatok és növények, valamint a biológiai sokféleség védelméről és megőrzéséről szóló jogszabályok,

  — a veszélyeztetett fajokról szóló jogszabályok,

  — a területfejlesztésről szóló jogszabályok,

— *erdőkkel kapcsolatos – többek között az erdőgazdálkodásról és a biológiai sokféleség megőrzéséről szóló – szabályok, amennyiben azok közvetlenül a fakitermeléshez kapcsolódnak*, például:

  — az erdők védelméről és megőrzéséről, valamint a fenntartható erdőgazdálkodásról szóló jogszabályok,

  — erdőirtás elleni jogszabályok,

  — a hivatalos közlönyökben jogszerűen közzétett területi határokon belüli fakitermelési jogok,

— *harmadik felek jogai*, köztük a releváns áruk és termékek előállításával érintett földtulajdon- és földhasználati jogok, valamint az őslakos népek és a helyi közösségek hagyományos földhasználati jogai, ideértve adott esetben például a telki teherjogokat vagy a haszonélvezeti jogokat,

— *nemzetközi jog által védett munkavállalói jogok* és *emberi jogok*, amelyek a releváns áruk előállítására szolgáló területen tartózkodó embereket illetik meg, amennyiben ez az erdőirtásról szóló uniós rendelet szempontjából – annak az erdőirtásról szóló rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében foglalt célkitűzéseire figyelemmel – lényeges, vagy azokat az embereket illetik meg, akiknek jogai fűződnek a releváns áruk vagy termékek előállítására szolgáló területhez, ideértve az őslakos népek és a helyi közösségek jogait is, ha a vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján alkalmazandók, vagy azokban megjelennek, mint például a földhöz, területekhez és erőforrásokhoz fűződő jogok, a tulajdonjogok, az őslakos népek és államok között létrejött szerződésekhez, megállapodásokhoz és más konstruktív egyezményekhez kapcsolódó jogok,

— *a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elve, többek között az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban foglaltak szerint*. A szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvének alkalmazásáról további iránymutatás kapható például az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatalán keresztül, egyúttal megjegyzendő, hogy az államoknak az egyeztetés céljaként hozzájárulással kell rendelkezniük bármely alábbi intézkedés végrehajtása előtt:

  — az őslakos népek földhöz, területhez és erőforrásokhoz fűződő jogait érintő projektek – többek között a bányászat és az erőforrások egyéb hasznosítása vagy kiaknázása – végrehajtása,

  — őslakos népek áttelepítése a földjükről vagy a területeikről,

  — visszaszolgáltatás vagy egyéb megfelelő jogorvoslat a földeknek az őket birtokló őslakos népek szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezése nélküli elkobzása, elvétele, elfoglalása vagy károsítása esetén,

— *adó-, korrupcióellenes, kereskedelmi és vámszabályozás:*

  — az uniós piacra belépő vagy onnan kilépő releváns ellátási láncokat illetően alkalmazandó jogszabályok, ha kimondottan kapcsolódnak a rendelet célkitűzéseihez, vagy – kereskedelmi és vámjogszabályok esetében – kifejezetten a releváns mezőgazdasági termelési vagy fakitermelési ágazatokat érintik.

b) **A jogszerűséggel kapcsolatos kellő gondosság**

A piaci szereplőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy az előállítási terület jogállására vonatkozóan milyen jogszabályok vannak hatályban mindazokban az országokban, ahonnan árut vagy terméket szereznek be. A vonatkozó jogszabályok közé tartozhatnak többek között az alábbiak:

— nemzeti és regionális jogszabályok, ideértve a vonatkozó másodlagos jogszabályokat is,

— nemzetközi jog, ideértve a több- és kétoldalú szerződéseket és megállapodásokat, amelyek kodifikálás, illetve végrehajtás útján alkalmazandók a nemzeti jogban.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 9. cikke (1) bekezdésének h) pontja szerint az előállító ország alkalmazandó jogszabályainak való megfelelést igazoló információkat – köztük dokumentumokat és adatokat – kell gyűjteni a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettség részeként. E körbe tartoznak az adott területnek a releváns áru előállítása céljából történő hasznosítására feljogosító rendelkezésekre vonatkozó információk is. Az, hogy tulajdoni lap vagy rendelkezésről szóló egyéb dokumentumok szükségesek, a nemzeti jogszabályoktól függ. Ha a nemzeti jog szerint nem szükséges tulajdoni lap birtoklása mezőgazdasági termékek előállításához és kereskedelmi hasznosításához, akkor az erdőirtásról szóló uniós rendelet alapján sem szükséges.

A dokumentumok vagy egyéb információk gyűjtésére vonatkozó kötelezettség az országok különböző szabályozási rendszereitől függően áll fenn, mivel nem mindegyik írja elő meghatározott dokumentumok kiállítását. Ezért a kötelezettség úgy értendő, hogy esettől függően az alábbiakra terjed ki:

— az országok hatóságai által kiállított közokiratok, például hatósági engedélyek,

— szerződéses kötelezettségeket igazoló dokumentumok, köztük őslakos népekkel vagy helyi közösségekkel kötött szerződések és megállapodások,

— állami és magánjellegű tanúsítási vagy más, harmadik fél által ellenőrzött rendszer útján kiadott kiegészítő információk,

— bírósági határozatok,

— hatásvizsgálatok, gazdálkodási tervek, környezetvédelmi ellenőrzési jelentések.

Az alábbi kiegészítő dokumentumok is hasznosak lehetnek:

— vállalati politikákat és magatartási kódexeket igazoló dokumentumok,

— A releváns áruk előállítóinak önkéntes önbevallása, amelyben a gyártó kijelenti, hogy a terméket az előállító ország jogszabályaival összhangban állították elő,

— magánszereplők és harmadik fél jogosultak közötti társadalmi felelősségvállalási megállapodások,

— a tulajdoni és használati jogokkal kapcsolatos igényekről és jogvitákról szóló külön jelentések.

Az információk – köztük a dokumentumok és az adatok – gyűjthetők nyomtatott vagy digitális formában.

Fontos megjegyezni, hogy az információkat, így a dokumentumokat és az adatokat, az erdőirtásról szóló uniós rendelet 9. cikke (1) bekezdésének h) pontja szerint a kockázatértékelés (a rendelet 10. cikke) céljából is gyűjteni kell, ez pedig nem tekintendő különálló követelménynek, kivéve, ha a terméket teljes egészében alacsony kockázatú országokból vagy azok részeiből szerzik be. A termék teljes egészében alacsony kockázatú országokból vagy azok részeiből ([13]) történő beszerzése esetén a kkv-nak minősülő, illetve nem minősülő piaci szereplőnek az erdőirtásról szóló uniós rendelet 13. cikke szerint csak az alábbi, kockázatértékelést leíró lépéseket kell végrehajtaniuk, ha a meg nem felelés vagy kijátszás kockázatára utaló információk jutnak a birtokukba vagy tudomásukra.

([13]) A 29. cikk (2) bekezdése szerint a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján listát bocsát rendelkezésre azokról az országokról vagy azok részeiről, amelyek alacsony vagy magas kockázatot jelentenek.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 10. cikkének (1) bekezdése szerint a gyűjtött információkat együttesen kell értékelni, hogy az egész ellátási láncon belül biztosítható legyen a nyomonkövethetőség és a megfelelés. Minden információt elemezni és ellenőrizni kell, tehát a piaci szereplőknek képesnek kell lenniük értékelni az általuk gyűjtött dokumentumok tartalmát és megbízhatóságát, és átlátni a különböző dokumentumokban szereplő különböző információk közötti összefüggéseket. Az értékelés keretében a piaci szereplőnek rendszerint ellenőriznie kell:

— hogy a különböző dokumentumok összhangban állnak-e egymással és egyéb forrásokból származó információkkal,

— hogy az egyes dokumentumok pontosan mit igazolnak,

— milyen rendszeren alapulnak a dokumentumok (például hatósági vagy független ellenőrzés stb.),

— az egyes dokumentumok megbízhatóságát és érvényességét, vagyis annak valószínűségét, hogy meghamisították vagy jogszerűtlenül állították ki őket.

A piaci szereplőknek észszerű keretek között meg kell győződniük arról, hogy a dokumentumok hitelesek, figyelemmel az előállító országban fennálló általános helyzetre. Ezzel kapcsolatban a piaci szereplőnek a korrupció (például vesztegetés, összejátszás vagy csalás) kockázatát is figyelembe kell vennie. Különböző forrásokból általánosan rendelkezésre álló információk – például a Transparency International korrupcióérzékelési indexe vagy más hasonló, elismert nemzetközi indexek vagy lényeges információk – szerezhetők be arról, mekkora a korrupció az adott országban vagy országon belüli régióban ([14]).

Ha a korrupció mértéke magasnak minősül, az arra utalhat, hogy a dokumentumok nem tekinthetők megbízhatónak, és további ellenőrzésre lehet szükség. Ilyen esetekben fokozott körültekintéssel kell eljárni a dokumentumok ellenőrzése során, mivel hitelességük kétségbe vonható.

A piaci szereplők nem csak elismert nemzetközi indexekre támaszkodhatnak, hanem ellenőrizhetik feltételek és sebezhetőségek – köztük korrupt gyakorlatokra vonatkozó korábbi bizonyítékok – listáit is, amelyek nagyobb kockázatok jelezhetnek, ezáltal pedig fokozott vizsgálatot igényelnek. Ilyen kiegészítő bizonyítékok lehetnek például harmadik fél által ellenőrzött rendszerek (lásd ezen útmutató 10. szakaszát), független vagy önellenőrzések, illetve a releváns termékeket nyomon követő technológiák/tudományos módszerek használata, amelynek segítségével feltárhatók korrupcióra vagy a jogellenességre utaló jelek.

Az ellátási lánc későbbi szakaszában lévő, kkv-nak nem minősülő piaci szereplők és kkv-nak nem minősülő kereskedők kötelesek **megbizonyosodni** arról, hogy a korábbi piaci szereplő kellő gondossággal járt el, többek között a jogszerűség tekintetében (lásd az erdőirtásról szóló uniós rendelet 4. cikkének (9) bekezdését). Az ellátási lánc későbbi szakaszában lévő piaci szereplőknek és kereskedőknek az információk, dokumentumok és adatok e célból történő gyűjtése során tiszteletben kell tartaniuk az alkalmazandó adatvédelmi szabályokat és versenyszabályokat.

7. **TERMÉKKÖR**

a) **Pontosítás – Csomagolás és csomagolóanyagok**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk – Fogalommeghatározások; az erdőirtásról szóló uniós rendelet, I. melléklet

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. melléklete tartalmazza a 2658/87/EGK tanácsi rendelet ([15]) I. mellékletében meghatározott Kombinált Nómenklatúrába besorolt releváns áruk és releváns termékek jegyzékét.

A 4819 HR-kód alá tartoznak a következők: *„doboz, láda, tok, zsák és más csomagolóeszköz papírból, kartonból, cellulózvattából vagy cellulózszálból álló szövedékből; iratgyűjtő doboz, levéltartó doboz és hasonló cikk papírból vagy kartonból irodai, üzleti vagy hasonló célra”*.

— Ha bármely fenti árucikket nem másik termék csomagolásaként, hanem önálló termékként hozzák forgalomba vagy exportálják, akkor *kiterjed* rá a rendelet hatálya, ezért az erdőirtásról szóló uniós rendeletben foglalt kötelezettségek is alkalmazandók.

— Ha a 4819 HR-kód alá besorolt csomagolóanyagot másik termék „megtámasztására, védelmére vagy szállítására” használják, akkor az *nem* tartozik a rendelet hatálya alá.

([14]) Ilyen indexek használatát illetően lásd még a 2016. február 12-i bizottsági közlemény (Útmutató az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez), C(2016)755 final, 4. fejezetét.

([15]) A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7., 1. o.).

A 4415 HR-kód alá tartoznak a következők: *„fából készült láda, doboz, rekesz, dob és hasonló csomagolóanyag; kábeldob fából; rakodólap, keretezett szállítótálca és egyéb rakományhordó lapok fából; rakodólapkeret fából”*.

— Ha bármely fenti árucikket önálló termékként hozzák forgalomba vagy exportálják, akkor *kiterjed* rá a rendelet hatálya, ezért az erdőirtásról szóló uniós rendeletben foglalt kötelezettségek is alkalmazandók.

— A 4415 HR-kód alá tartozó, *kizárólag* valamely más, piaci forgalomba hozott termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására csomagolóanyagként szolgáló árucikkek nem tartoznak az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá.

Ezeken a kategóriákon belül további különbség tehető a termék „lényeges jellemzőjét” képező csomagolás és az olyan csomagolás között, amelyet kifejezetten egy adott termékhez alakítottak ki vagy szereltek, de nem képezi a termék szerves részét. A 2658/87/EGK rendeletben a Kombinált Nómenklatúra értelmezésének 5. általános szabálya ([16]) tisztázza ezeket a különbségeket, alább pedig az értelmezést segítő példák találhatók. A rendelet hatálya alá tartoznak azon tartók (tokok), amelyek a termék „lényeges jellemzőjét” adják; ezek saját HR-kódot kapnak, és osztályozásuk független a bennük lévő terméktől; nem tartoznak viszont a rendelet hatálya alá azon tartók (tokok), amelyeket kifejezetten bizonyos áruk tartós tárolásához alakítottak ki vagy szereltek; ezek azokkal az árukkal azonos HR-kód alá tartoznak, amely áruk tartására ezeket rendeltetésszerűen szánták, ha ezeket a szóban fogó áruval együtt mutatják be, és rendszerint ezekkel az árukkal együtt adják el (5. a) általános szabály). Azokat a csomagolóanyagokat és csomagolótartályokat, amelyekben az árut bemutatják, az áruval együtt kell osztályozni, ha azok rendszerint a szóban forgó áruknak a csomagolására szolgálnak, vagyis ezek nem tartoznak a rendelet hatálya alá (5. b) általános szabály). A papírt vagy más csomagolóanyagot a termék szerves részének kell tekinteni, ha annak védelmét, szállítását vagy fuvarozását hivatott szolgálni.

E további megkülönböztetések azonban csak a rendelet hatálya alá tartozó áruk kis része esetében relevánsak.

Összegzésképpen az alábbiak tartoznak a rendelet hatálya alá:

— Önálló termékként forgalomba hozott, forgalmazott vagy kivitt csomagolóanyag;

— a termék „lényeges jellemzőjét” adó tartók (tokok).

Az alábbiak nem tartoznak a rendelet hatálya alá:

— kizárólag más termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására használt, árut már tartalmazó csomagolóanyag.

b) **Pontosítás – Hulladék és hasznosított és újrafeldolgozott termékek**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – (40) preambulumbekezdés; az erdőirtásról szóló uniós rendelet, I. melléklet; a 2008/98/EK irányelv – 3. cikk, (1) bekezdés

A piaci szereplők és a kereskedők gazdasági tevékenységeik keretében olyan használt termékeket kezelnek, amelyek életciklusa lezárult, és egyébként hulladékként ártalmatlanításra kerülnének. A hulladék olyan anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválik, megválni szándékozik vagy megválni köteles (a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése). E termékek nem tartoznak az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá. Tehát az említett piaci szereplők és kereskedők ilyen esetekben mentesülnek az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti kötelezettségek alól.

Ez a mentesség azokra az árukra vonatkozik, amelyek kizárólag az életciklusuk végéhez ért anyagból készültek, amelyet egyébként hulladékként kezeltek volna (például bontott épületekből származó fa, illetve kávépelyvából készült áruk).

Ez a mentesség **nem** vonatkozik az olyan anyag felhasználásával végzett gyártási folyamat melléktermékeire, amely nem hulladék, vagyis nem olyan anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválik, megválni szándékozik vagy megválni köteles,

([16]) Az Európai Unió Kombinált Nómenklatúrájának magyarázata(HL C 119., 2019.3.29., 1. o.).

1. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya a fűrészüzemben melléktermékként keletkező faforgácsra és fűrészporra?

Igen, ezek a 4401 HR-kód alá tartoznak, amelyre kiterjedaz erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya. Ennek oka, hogy a faforgács és a fűrészpor felhasználható tűzifaként, ezért életciklusa még nem zárult le. Kivételt képezhet a valamely más termék megtámasztására, védelmére vagy szállítására csomagolóanyagként szolgáló faforgács/fűrészpor.

2. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya a bontott házakból nyert fából készült bútorokra?

Nem; ha ezek a termékek kizárólag olyan anyagból készülnek, amely életciklusa végéhez ért, és amelyet egyébként hulladékként kezeltek volna, nem tartoznak a rendelet hatálya alá. Ha azonban a termékek bármilyen mennyiségben tartalmaznak nem újrafeldolgozott anyagot, az adott részre vonatkozik a rendelet.

3. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya az újrafeldolgozott vagy hasznosított anyagból készült termékekre?

Nem; ha a releváns termékek kizárólag újrafeldolgozott anyagból készülnek, nem tartoznak az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá. Ha azonban a releváns termékek bármilyen mennyiségben nem újrafeldolgozott vagy nem hasznosított anyagot tartalmaznak, az adott mennyiség – például a papírgyártásban használt primer cellulózra és a raklapok javításához használt fára – a rendelet hatálya alá tartozik.

4. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya a termés üres héjából vagy pálmamaghéjból készült tüzelőanyag-pelletekre?

Igen; ha a termés üres héja és a pálmamaghéj – pellet formában is – a pálmaolaj-kinyerési folyamat szilárd maradék melléktermékeinek minősülnek, a belőlük készült tüzelőanyag-pelletek az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében a 2306 60 HR-kód alá tartoznak. A tüzelőanyag-pelletek akkor nem tartoznak a rendelet hatálya alá, ha teljes egészében hulladékként besorolt anyagokból készültek.

5. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya az újrafeldolgozott szarvasmarhabőrből készült termékekre?

Nem; ha a termék kizárólag újrafeldolgozott bőrt tartalmaz, nem tartozik az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá. Ha azonban a termék bármilyen mennyiségben tartalmaz nem újrafeldolgozott bőrt, a szóban forgó bőrre vonatkozik a rendelet.

6. kérdés: Kiterjed-e a rendelet hatálya a piperecikkekben vagy trágyában felhasználandó elhasznált kávéőrleményre?

Nem, ha az őrlemény például kávézóból származó hulladék, és egyébként kidobták volna.

7. kérdés: Kiterjed-e az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya a releváns termékek, ha nem releváns árukból készülnek?

A rendelet nem vonatkozik azokra a termékekre, amelyek nem releváns árukból készülnek, akkor sem, ha e termékek a Kombinált Nómenklatúra ugyanazon kódja alá tartoznak, mint a releváns árukból készült releváns termékek. A rendelet csak a releváns árukból készült releváns termékekre vonatkozik.

Ez az eset áll fenn például az alábbi termékeknél:

i. az *Elaeis* spp. (többek között *Elaeis guineensis*) pálmából készült olaj az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartozik, az *Attalea* spp. (többek között *Attalea speciosa*) babassuból készült olaj és az egyéb pálmafafajokból származó egyéb növényi olajok viszont nem;

ii. a *Hevea brasiliensis* kaucsukfából származó gumi az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartozik, a balata, a guttapercha, a guayule, a csikle és más fajokból előállított hasonló természetes mézgák viszont nem, ahogy a szintetikusgumi-termékek sem;

iii. a fatermékek az erdőirtásról szóló uniós rendelet hatálya alá tartoznak, a rotangból, bambuszból és egyéb fa jellegű anyagokból készült termékek viszont nem.

8. **A KELLŐ GONDOSSÁG ELVÉN ALAPULÓ RENDSZER FENNTARTÁSA**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 12. cikk – A kellő gondosság elvén alapuló rendszerek létrehozása és fenntartása, jelentéstétel és nyilvántartás vezetése

Annak érdekében, hogy a 8. cikkel összhangban kellő gondossággal járjanak el, a piaci szereplőknek dokumentálási, elemzési, ellenőrzési és jelentéstételi eljárásokból és intézkedésekből álló keretrendszert (a továbbiakban: a kellő gondosság elvén alapuló rendszer) kell létrehozniuk és naprakészen tartaniuk. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti kellő gondosság célja az elvárt eredmény elérése a vállalkozások tevékenységeiben alkalmazott következetes eljárások bizonyítékokkal történő alátámasztása érdekében. Fontos, hogy a piaci szereplők a 12. cikk 2. pontja szerint **évente legalább egyszer felülvizsgálják a kellő gondosság elvén alapuló rendszerüket** annak biztosítása érdekében, hogy a felelős személyek kövessék a rájuk vonatkozó eljárásokat, az alkalmazott folyamatok hatékonyak legyenek, az elvárt eredmény pedig elérhető legyen. A piaci szereplőknek naprakésszé kell tenni a kellő gondosság elvén alapuló rendszert, ha a felülvizsgálat során vagy bármilyen más alkalommal olyan új fejlemények jutnak a tudomásukra, amelyek befolyásolhatják a kellő gondosság elvén alapuló rendszer céljait, például a rendszeren belüli lépések vagy eljárások eredményességét és átfogó jellegét. A kellő gondosság elvén alapuló rendszer naprakésszé tételét nyilvántartásba kell venni, a nyilvántartást pedig öt évig meg kell őrizni.

A felülvizsgálatot elvégezheti a piaci szereplők szervezetén belüli személy (lehetőleg olyasvalaki, aki független az eljárásért felelős személyektől) vagy külső szervezet. A felülvizsgálat során fel kell tárni az esetleges hiányosságokat és hibákat, és piaci szereplő vezetésének határidőket kell kitűznie ezek orvoslására.

A releváns termékre vonatkozó, kellő gondosság elvén alapuló rendszer felülvizsgálatakor meg kell győződni például arról, hogy dokumentált eljárásokat alkalmaznak-e az alábbi célokból:

— a megfelelés igazolásához szükséges információk, adatok és dokumentumok gyűjtése és rögzítése,

— annak a kockázatnak az értékelése, hogy a releváns termék vagy a releváns termék bármely összetevője olyan releváns termékeket vagy releváns árukat tartalmaz, amelyek nem erdőirtásmentesek, vagy amelyeket nem az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban állítottak elő,

— annak meghatározása, hogy a különböző szintű kockázatok esetében milyen intézkedést kell tenni.

A felülvizsgálat során meg kell győződni arról, hogy az eljárások egyes lépéseinek elvégzéséért felelős személyek mindegyik lépést értik és végrehajtják, és megfelelő ellenőrzések működnek annak érdekében, hogy az eljárások valóban hatékonyak legyenek a gyakorlatban (vagyis azonosítják a meg nem felelés nem elhanyagolható kockázatát jelentő releváns terméket, és annak kizárását eredményezik). A bevált gyakorlat szerint a felülvizsgálat bizonyítékokkal történő alátámasztásához dokumentálni kell a felülvizsgálat lépéseit és eredményeit.

9. **ÖSSZETETT TERMÉKEK**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 4. cikk – A piaci szereplők kötelezettségei; 9. cikk – Tájékoztatási követelmények; 33. cikk – Információs Rendszer

A piaci szereplők és a kereskedők foglalkozhatnak olyan, az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében felsorolt releváns termékekkel, amelyek más releváns termékeket vagy releváns árukat tartalmaznak vagy részben azokól készülnek. A gyakorlatban néha „összetett terméknek” nevezik őket, noha ez nem az erdőirtásról szóló uniós rendeletben használt jogi fogalom.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet szabályokat ír elő annak biztosítása érdekében, hogy a releváns termékekben lévő vagy releváns termékek előállításához használt releváns termékeket és releváns árukat megfelelően azonosítsák a piaci szereplők a 8. cikk szerinti kellő gondosság részeként. Erre azért van szükség, hogy minden releváns termék megfeleljen a rendeletnek.

A piaci szereplőknek a kellő gondosság keretében eleget kell tenniük a 9. cikkben felsorolt követelményeknek az általuk forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékek tekintetében. Egyes esetekben összetett feladat lehet azonosítani a releváns termékekben lévő releváns áruk faját, származását és földraji helymeghatározását, különösen olyan préselt termékeknél, mint a papír, a farostlemez és a forgácslemez, vagy olyan nagymértékben feldolgozott terméknél, mint a kakaót tartalmazó élelmiszer-készítmények, mindazonáltal ezekre az információkra szükség van a termékek forgalomba hozásához és kiviteléhez. Bővebb felvilágosítás ezen útmutató II. mellékletében található.

Ezenkívül, ha a releváns termékek az uniós piacon történő forgalomba hozataluk vagy onnan történő kivitelük esetén olyan más (az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében felsorolt) releváns termékeket tartalmaznak vagy azokól készültek, amelyek korábban nem képezték kellő gondosság tárgyát, akkor a piaci szereplőnek kellő gondossággal kell eljárnia a releváns termék ilyen részei tekintetében. Ez a kkv-nak minősülő és nem minősülő piaci szereplőkre egyaránt vonatkozik (a 4. cikk (8) és (9) bekezdése).

Az összetett termékek különböző áruk alá tartozó több releváns terméket is tartalmazhatnak. Például a csokoládészelet [HR 1806] magában foglalhat kakaóból (kakaópor [HR 1805] és kakaóvajból [HR 1804]) és olajpálmából (pálmaolaj [HR 1511]) származó termékeket. Ilyen esetekben a terméket az uniós piacon forgalomba hozó vagy onnan exportáló piaci szereplőnek csak az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében relevánsnak ítélt áru alatt felsorolt releváns termékek tekintetében kell kellő gondossággal eljárnia. Például a csokoládészelet [HS1806] esetében az ahhoz kapcsolódó releváns áru a kakaó. Ez azt jelenti, hogy a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettség és a tájékoztatási követelmények csak azokra a releváns termékekre terjednek ki, amelyek az I. melléklet jobb oldali oszlopában szerepelnek azon releváns áru alatt, amelyet a csokoládészelet tartalmaz vagy amelyből készítették, amely jelen esetben a kakaópor és a kakaóvaj.

a) **Tájékoztatási követelmények**

A 8. cikk szerinti kellő gondosságuk részeként a piaci szereplőknek a releváns termékeik leírásakor a 9. cikk szerinti tájékoztatási követelményeknek megfelelően fel kell sorolniuk azokat a releváns árukat vagy releváns termékeket, amelyeket a releváns termékeik tartalmaznak, vagy azok előállításához felhasználtak.

A piaci szereplőknek tehát információkat kell gyűjteniük a releváns áru jelenlétéről az általuk forgalomba hozott vagy kivitt releváns termékekben. Ezen információk körébe tartozik azon földterületek földrajzi helymeghatározása, ahol a releváns termékekben lévő vagy azok előállításához használt releváns árut előállították, a 9. cikk (1) bekezdésében meghatározott további információk mellett. A 9. cikk alapján a földrajzi helymeghatározásra vonatkozó tájékoztatási követelmények releváns termékek tekintetében történő teljesítéséhez a piaci szereplőnek az alábbi adatokat kell közölnie:

— minden olyan területegység földrajzi helymeghatározása, ahol a releváns termékekben lévő vagy azok készítéséhez felhasznált releváns árut előállították, *valamint*

— az előállítás dátuma és időpontja.

Amennyiben a releváns termék különböző területegységen előállított releváns árut tartalmaz, vagy azok felhasználásával készült, mindegyik területegység földrajzi helymeghatározását meg kell adni. A szarvasmarhából álló vagy abból készült releváns termékek esetében a 2. cikk 29. pontja szerint a földrajzi helymeghatározási követelmény mindazokra a helyszínekre vagy struktúrákra vonatkozik, ahol a szarvasmarhákat nevelték, ideértve a születési helyüket, a gazdaságokat, ahol tartották őket – szabadban való gazdálkodás esetén az a környezet vagy hely, ahol ideiglenesen vagy állandó jelleggel állatállományt tartanak – egészen a levágásukig.

Ha az „összetett terméknek” minősülő releváns termékben lévő bármely releváns termék tekintetében megjelölt bármely területegységen erdőirtás vagy erdőpusztulás tapasztalható, akkor a termék nem hozható forgalomba, nem forgalmazható és nem vihető ki (a 9. cikk (1) bekezdésének d) pontja).

Ezenkívül a 9. cikk előírja minden faj közönséges és tudományos nevének megadását a fát tartalmazó vagy fa felhasználásával előállított releváns termékek esetében. Ez a rendelkezés az I. mellékletben a „fa” áru mellett felsorolt valamennyi releváns termékre vonatkozik. Esetenként összetett feladat lehet azonosítani az összes fajt az egyes releváns összetevőkön belül olyan nagymértékben feldolgozott, összetett termékeknél, mint a forgácslemez, a papír és a nyomtatott könyvek. Ha azonban a termék gyártásához például különböző fafajokat használnak fel, a piaci szereplőnek listát kell bemutatnia az összes olyan fafajról, amelyeket felhasználhattak a fatermék előállítása során. A fajok jegyzékét nemzetközileg elfogadott faanyag-nómenklatúra (például az Európában használt fafajok jegyzékéről szóló, 2003. október 1-jei DIN EN 13556 szabvány) szerint kell összeállítani.

b) **Az összetett termékekre vonatkozó kellő gondosság: meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok használata**

Az összetett termékeket (például más releváns fatermékekből készült bútorokat) forgalomba hozó vagy exportáló piaci szereplők adott esetben hivatkozhatnak meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokra. Ha kkv-nak nem minősülő piaci szereplők vagy kkv-nak nem minősülő kereskedők szolgáltatnak adatokat a 33. cikkben leírt információs rendszerben, csak azután hivatkozhatnak az információs rendszerben már benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokra, hogy megbizonyosodtak arról, hogy a releváns termékekben található vagy a releváns termékekből készült releváns termékekre vonatkozóan a 4. cikk (1) és (9) bekezdésével összhangban kellő gondossággal jártak el.

A II. mellékletben meghatározott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban feltüntetendő információk megadása érdekében hivatkozni lehet a már benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokban foglalt információkra. Például a földrajzi helymeghatározási adatokat, a tudományos neveket meg lehet jelölni a piaci szereplő által forgalomba hozni vagy kivinni kívánt releváns termékben lévő releváns termék kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatában, így azokat nem kell újra megadni, ha a piaci szereplő hivatkozik az ellátási lánc korábbi szakaszában készült, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra. Az információs rendszerben új nyilatkozat benyújtásakor az ellátási lánc korábbi szakaszában készült, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számának és ellenőrzési számának megadásával lehet hivatkozni. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtó piaci szereplők és kereskedők eldönthetik, hogy az információs rendszerben benyújtott nyilatkozatukban szereplő földrajzi helymeghatározási adatok hozzáférhetők és láthatók legyenek-e az ellátási lánc későbbi szakaszában lévő piaci szereplők számára az információs rendszeren belül hivatkozott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok révén.

Összességében véve az információs rendszer kialakítása és működése összhangban van az alkalmazandó adatvédelmi rendelkezésekkel. Ezenkívül **a rendszer olyan biztonsági intézkedéseket tartalmaz, amelyekkel szavatolható az információs rendszerben tárolt információk integritása és bizalmas kezelése** ([17]).

A 4. cikk (7) bekezdése szerint a piaci szereplőknek – köztük a kkv-knak – közölniük kell az ellátási láncban következő piaci szereplőkkel és kereskedőkkel a termék megfelelésének igazolásához szükséges információkat, beleértve a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számát is. A 4. cikk (8) bekezdése szerint a kkv-nak minősülő piaci szereplőknek nem kell kellő gondossággal eljárniuk azon releváns termékek esetében található vagy belőlük készült releváns termékek esetében, amelyekre a 4. cikk (1) bekezdésével összhangban már vonatkozott a kellő gondosság, és amelyekről a 33. cikkel összhangban már benyújtottak kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. A kkv-nak minősülő piaci szereplőknek a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát kérésre közölniük kell az illetékes hatósággal. A kkv-nak minősülő piaci szereplők **kötelesek** kellő gondossággal eljárni és kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a releváns termékek azon részei tekintetében, amelyekre a kellő gondosság még nem vonatkozott, vagy amelyekről még nem nyújtottak be kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot a 4. cikk (8) bekezdésével összhangban.

10. A TANÚSÍTÁSI ÉS A HARMADIK FÉL ÁLTAL BIZTOSÍTOTT ELLENŐRZÉSI RENDSZEREK SZEREPE A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSBEN ÉS A KOCKÁZATCSÖKKENTÉSBEN

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – (52) preambulumbekezdés; 10. cikk, (2) bekezdés, n) pont – Kockázatértékelés

A releváns termékekkel kapcsolatos egyedi vásárlói igényeknek való megfelelés érdekében gyakran alkalmaznak tanúsítási és a harmadik fél által ellenőrzött rendszereket. Ezek között szerepelhetnek elvekből, kritériumokból és mutatókból álló normák, amelyek leírják a tanúsított áruk előállítása során alkalmazandó módszereket; követelmények az előírásnak való megfelelés ellenőrzésére és a minősítések odaítélésére; valamint a felügyeleti láncra vonatkozó külön tanúsítás, amely az ellátási lánc mentén bizonyosságot nyújt arra, hogy a termék kizárólag (vagy bizonyos esetekben meghatározott százalékos arányban) azonosított és tanúsított vagy harmadik fél által ellenőrzött termelőktől származó, tanúsított vagy harmadik fél által ellenőrzött anyagokat tartalmaz.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet elismeri, hogy a tanúsítási és más, harmadik fél által ellenőrzött rendszerek hasznos információkkal szolgálhatnak a 10. cikk szerinti kockázatértékelésben a rendeletnek való megfelelésről a termékek jogszerűségét és erdőirtásmentességét alátámasztó bizonyítékok révén. Ennek az a feltétele, hogy az információk a 10. cikk (2) bekezdésének n) pontjában foglaltak szerint megfeleljenek a 9. cikkben rögzített vonatkozó követelményeknek.

([17]) HL L, 2024/3084, 2024.12.6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/3084/oj.

A tanúsítási és harmadik fél által ellenőrzött rendszereket valójában olyan szervezet működteti, amely nem vesz részt a releváns áru előállításában vagy ellátási láncában. Ezenkívül e rendszerek egy részét gyakran használják bizonyos normák vagy szabályok betartásának ellenőrzésére, magának a terméknek a tanúsítására viszont nem feltétlenül.

Ez az útmutató elsősorban azoknak az érdekelt feleknek szól, akik tanúsítási vagy harmadik fél által ellenőrzött rendszereket terveznek igénybe venni arra tekintettel, hogy ezek a rendszerek hozzáadott értéket kínálnak, mivel kiegészítő információkkal, például földrajzi helymeghatározási koordinátákkal szolgálnak, és támogatják a piaci szereplők által a releváns termékek jogszerűségével és erdőirtásmentességével kapcsolatos kellő gondosság gyakorlása részeként végzett kockázatértékelést. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet nem teszi kötelezővé: 1. a piaci szereplők számára, hogy ilyen rendszereket vegyenek igénybe, 2. a termelők számára, hogy csatlakozzanak hozzájuk, és 3. az előállító országok számára, hogy ilyen rendszereket alakítsanak ki. A harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek igénybevétele nem jogi követelmény, hanem a piaci szereplő önkéntes döntése. Ha a piaci szereplők úgy döntenek, hogy igénybe vesznek ilyen rendszereket, ez az útmutató arra szolgál, hogy segítsen nekik értékelni, e rendszerek közül melyik támogathatja az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeinek teljesítését.

A tanúsítási és harmadik fél által ellenőrzött rendszerek fontos szerepet tölthetnek be a fenntartható mezőgazdasági és erdőgazdálkodási módszerek, valamint a felelős beszerzés támogatásában azzal, hogy előmozdítják az ellátási láncok átláthatóságát, és megkönnyítik a megfelelést. Megjegyzendő, hogy azok az önbevallási rendszerek, amelyek nem harmadik fél általi igazolási eljárásokon alapulnak, nem tartoznak a jelen útmutató hatálya alá, és eleve kevésbé megbízhatók a függetlenség és pártatlanság hiánya miatt.

Ez az útmutató a nemzeti illetékes hatóságok számára is lényeges, mivel kiemeli, hogy az ilyen rendszerek ugyan használhatók a 10. cikk szerinti kockázatértékelési eljárásban, de nem váltják ki a piaci szereplő felelősségét a 8. cikk szerinti kellő gondosság tekintetében. Tehát az ilyen rendszerek használata nem ad „zöld utat”, mivel a piaci szereplő változatlanul köteles kellő gondossággal eljárni, és felelősségre vonható, ha nem tartja be az erdőirtásról szóló uniós rendelet kellő gondosságra vonatkozó követelményeit.

A rendszerek alkalmazási kör, célkitűzések, felépítés és működési módszerek tekintetében sokfélék lehetnek. Az egyik fontos különbség köztük, hogy harmadik fél általi igazolási eljáráson alapulnak-e, ezáltal ugyanis 1. a tanúsítási és harmadik fél által ellenőrzött rendszerek, illetve 2. az önbevallási rendszerek közé sorolhatók. Az utóbbiak nem tartoznak a jelen útmutató hatálya alá, és eleve kevésbé megbízhatók a függetlenség és pártatlanság hiánya miatt.

a) **A tanúsítási és a harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek szerepe**

Amikor a piaci szereplő azt mérlegeli, hogy a 10. cikk szerinti kockázatértékelési eljárásban igénybe vegyen-e tanúsítási rendszerből vagy harmadik fél által ellenőrzött rendszerből származó információkat a termék jogszerűségét és erdőirtásmentességét alátámasztó bizonyítékként, akkor először is azt kell megállapítania, hogy a rendszer normái összhangban vannak-e az erdőirtásról szóló uniós rendelet vonatkozó rendelkezéseivel. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a piaci szereplők csupán a rendelet bizonyos követelményeinek való megfeleléshez is használhatnak harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszereket vagy tanúsítási rendszereket.

A tanúsítási és a harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek általában megkövetelik, hogy a harmadik félnek minősülő szervezetek képesek legyenek az értékelés elvégzésére való alkalmasságukat egy akkreditációs eljárás keretében igazolni, amely előírásokat tartalmaz az ellenőrök készségeire és azon rendszerekre vonatkozóan, amelyeket a tanúsítási szervezeteknek követniük kell. A tanúsított vagy ellenőrzött termékeket általában a tanúsító vagy ellenőrző szervezet nevét és jellegét, valamint az ellenőrzési folyamat követelményeit tartalmazó címkével látják el. A rendszer azt is megkövetelheti, hogy a partnerek a szállítmányt kísérő hivatalos okmányokban is feltüntessék ezeket az információkat. E szervezetek rendszerint tudnak információt szolgáltatni a tanúsítás terjedelméről és a releváns termékeket előállító országban való alkalmazásának módjáról, beleértve a helyszíni ellenőrzések jellegével és gyakoriságával kapcsolatos részleteket is.

A tanúsítási és a harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek a következő három fő elem alapján értékelhetők: 1. „a vonatkozó normák”, tehát a működési követelmény, a terjedelem, az eljárások és az e rendszereket alkalmazó vállalatoknak szóló politikák, 2. „a rendszerek általi végrehajtás”, vagyis a normák végrehajtásának terjedelme, ideértve a megfeleléshez szükséges intézkedések – többek között ellenőrzéseken keresztüli – alkalmazását, valamint 3. „irányítási jellemzők”/a rendszerek hitelességértékelése, például átláthatóság, bizonyosságszerzési folyamatok, felügyelet stb. alapján. Ezeket az információkat rendszeresen újra meg kell vizsgálnia a piaci szereplőnek, különösen az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeivel összefüggésben.

Ami az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeit illeti, amennyiben lényeges a tanúsítási vagy harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerből származó információk szempontjából, a piaci szereplőknek például az alábbi szempontok alapján kell vizsgálniuk a tanúsítási vagy harmadik fél általi ellenőrzési rendszereket 1. „a vonatkozó normák” tekintetében:

— érvényesség, hitelesség, valamint a releváns áru vagy termék tanúsításának vagy a hozzá társított tanúsítvány harmadik fél általi ellenőrzésének hatálya alá tartozás,

— a vonatkozó jogi követelményekben való szereplés és azoknak való megfelelés, például az erdőirtásmentesség fogalmához és a 2020. december 31-i határidőhöz való igazodás az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2., illetve 3. cikkében foglaltak szerint,

— a meg nem felelés kockázatának értékelése a releváns termék jogszerűségére és erdőirtásmentességére vonatkozó követelmények tekintetében,

— a releváns termékek nyomonkövethetősége, többek között földrajzi helymeghatározással történő visszavezetés a területegységre,

— az ismert és ismeretlen származású anyagok felügyeletilánc-modellen belüli keveredésének lehetősége (ami az erdőirtásról szóló uniós rendelet alapján elfogadhatatlan) ([18]). A felügyeleti láncra vonatkozó tanúsítással rendelkező termék tartalmazhat különböző forrásokból származó tanúsított és nem tanúsított anyagot vegyesen, amihez információkat kell beszerezni arról, hogy a nem tanúsított részen végeztek-e ellenőrzéseket, és ezek az ellenőrzések megfelelő bizonyítékkal szolgálnak-e az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeinek való megfelelésre. Ezért a kellő gondosságra vonatkozó eljárást a releváns termék egészére vonatkozóan el kell végezni,

— anyagmérleg használatának lehetősége megfelelő termékek ismeretlen származású termékekkel való keveredése esetén (ami az erdőirtásról szóló uniós rendelet alapján elfogadhatatlan) ([19]),

— a rendszer azon képessége, hogy biztosítsa az előírt információkat a 9. cikkben foglaltak szerint „kellő bizonyosságot nyújtó és ellenőrizhető” bizonyítékok kíséretében,

2. „a rendszerek általi végrehajtás” keretében a piaci szereplőknek az alábbiakat kell vizsgálniuk:

— a rendszer irányításával, az érdekelt felek rendszerbe való bevonásával és az ellenőrzések összefoglalóival kapcsolatos információk hozzáférhetősége,

— ingyenes és nyilvánosan hozzáférhető adatbázis a tanúsítványok jogosultjairól, terjedelméről, érvényességéről, a tanúsítási státusz felfüggesztésének vagy megszűnésének dátumáról és a kapcsolódó ellenőrzési jelentésekről,

— annak átlátható időszakos, véletlenszerű és független ellenőrzése (többek között auditokkal), hogy a tanúsítási vagy harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszer megfelel-e a saját normáinak, szabályainak és eljárásainak,

— a tanúsított anyagok mennyiségének és származásának az egész ellátási láncra kiterjedő ellenőrzése, ideértve például a termék vagy az ellátási lánc nyomonkövethetőségére vonatkozó információk ellenőrzésére szolgáló anatómiai, vegyi vagy DNS-vizsgálatot,

— a volumenek ellátási láncok közötti hatékony ellenőrzése ([20]),

([18]) Egyes rendszerek akkor is lehetővé teszik a tanúsítást, ha a releváns termék meghatározott – rendszerint a címkén százalékban feltüntetett – hányada megfelel a teljes tanúsítási normának. Ilyen esetekben fontos, hogy a piaci szereplő információkat szerezzen be arról, hogy a nem tanúsított részen végeztek-e ellenőrzéseket, és ezek az ellenőrzések a nem tanúsított rész tekintetében is megfelelő bizonyítékkal szolgálnak-e a földrajzi helymeghatározási és az erdőirtásmentességi elemnek való megfelelésre.

([19]) Bizonyos rendszerek lehetővé teszik a tanúsítást anyagmérlegre vonatkozó felügyeleti láncok használata esetén. Az ilyen kevert termékek azonban nem felelnek meg az erdőirtásról szóló uniós rendeletnek. Csak a fenti elemeknek maradéktalanul megfelelő termékek megengedettek az erdőirtásról szóló uniós rendelet alapján, amely kizárja a bizonyos százalékos arány vagy anyagmérlegre vonatkozó felügyeleti lánc alapján kevert termékeket.

([20]) A felügyeleti láncra vonatkozó tanúsítás annak bizonyítására használható, hogy a forgalmazási láncba nem kerül ismeretlen eredetű vagy nem engedélyezett áru. Ezek a rendszerek általában annak biztosításán alapulnak, hogy a forgalmazási láncba a „kritikus ellenőrzési pontokon” csak engedélyezett áruk és termékek kerülnek, és a termék az előző, felügyeletet ellátó félig (akinek szintén rendelkeznie kell a felügyeleti lánc tanúsítványával) követhető nyomon, nem pedig a származási helyéig. A felügyeleti lánc tanúsítványával rendelkező termék tartalmazhat különböző forrásokból származó tanúsított és egyéb engedélyezett anyagot vegyesen. A felügyeleti lánc tanúsítványának alkalmazása esetén a piaci szereplőnek gondoskodnia kell arról, hogy minden anyag megfeleljen az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeinek, és az ellenőrzések elegendők a nem megfelelő anyagok kizárásához.

— különböző jellegű rendszerekre vonatkozó, hasonló pecsétek használata,

— meglévő, megalapozott jelentések az érintett tanúsítási vagy harmadik fél által ellenőrzött rendszer lehetséges hiányosságairól vagy problémáiról azokban a releváns áruk vagy termékek származási helye szerinti országokban,

— meglévő, megalapozott jelentések az érintett tanúsítási vagy harmadik fél által ellenőrzött rendszert használó adott termelőről vagy kereskedőről.

3. a „rendszerek irányítása" keretében a piaci szereplőknek az alábbi elemeket kell vizsgálniuk:

— esetleges összeférhetetlenség,

— a csalással és korrupcióval kapcsolatos ellenőrzések terjedelme és megállapításai,

— a tanúsítási vagy harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszer nemzetközi vagy európai szabványoknak (például a vonatkozó ISO-útmutatóknak) való megfelelése,

— a jogsértések következményei és szankcionálása, valamint korrekciós intézkedések, többek között a tanúsításnak a korrekciós intézkedések végrehajtásáig történő felfüggesztésével, figyelembe véve a terméktanúsítványok kiállítására vonatkozó engedély bevonására és visszaadására irányuló eljárás gyorsaságát,

— az érdekelt felek bevonásáról szóló rendelkezések beépítése, többek között (adott esetben) a mezőgazdasági kistermelők rendszerben való részvételének lehetővé tétele és támogatása,

— tájékoztatás a vonatkozó tanúsítási és ellenőrzési szolgáltatásokat akkreditált szervezetként nyújtó, a harmadik félnek minősülő szervezetek függetlenségéről. A rendszerből, a rendszerhez tartozó ellenőröktől vagy a rendszer által a bizonyosságszerzési folyamatainak lebonyolításával megbízott, harmadik félnek minősülő ellenőröktől származó biztosítékokra és nyilatkozatokra nem szabad önmagukban hagyatkozni, vagy azokat döntő bizonyítéknak tekinteni. Más érintett érdekeltek – köztük a rendszer résztvevői, szakszervezetek, munkavállalói és mezőgazdasági kistermelői szövetségek, a civil társadalom és nem kormányzati szervezetek – és harmadik félnek minősülő, ellenőrzést és bizonyosságszerzést végző szervezetek álláspontját, amennyiben észszerűen rendelkezésre áll.

b) **Háttér-információk**

Irányítási modelljük alapján megkülönböztethetők állami és magánjellegű tanúsítási és harmadik fél által ellenőrzött rendszerek attól függően, hogy kormányzat üzemelteti-e őket. Jogi kötőerő tekintetében lehetnek kötelező vagy önkéntes jellegűek. A magánrendszereket önkéntesen használják a piaci szereplők, míg az állami rendszerek gyakran (de nem feltétlenül) kötelező jellegűek, és a termékek beszerzési helye szerinti országok hozzák létre őket. Az állami és a magánjellegű tanúsítási és harmadik fél által biztosított ellenőrzési rendszerek egyaránt a megfelelő környezeti normák tanúsítás útján történő elismerésére irányulnak, így számos ilyen rendszer nagymértékben hozzájárult a mezőgazdasági termelés fenntarthatóságának fokozásához világszerte.

Mindazonáltal az erdőirtásról szóló uniós rendeletet megelőző, más lényeges vizsgálatokon alapuló hatásvizsgálat több aggályt is feltárt e rendszereket illetően, többek között azt, hogy átláthatóságuk mértéke eltérő, más-más szabályokkal, eljárásokkal és minőségbiztosítási rendszerekkel rendelkeznek, valamint a nyomon követés, a közzététel és a jogérvényesítés tekintetében is különböznek. A működésbe lépésük óta eltelt évek alatt a felügyeleti lánc rendszereinek hatékonyságával és integritásával, valamint a csalással szembeni sebezhetőségükkel kapcsolatosan is felmerültek aggályok. Ezenkívül egyes magánrendszerek egyik gyenge pontja a független ellenőrzések hiánya. A Bizottság megbízásából az erdészeti ágazatban alkalmazott és a faalapú termékekre vonatkozó tanúsítási és ellenőrzési rendszerekről végzett külön vizsgálat is hasonló megállapításokra jutott, kiemelve az átláthatóság hiányát és a hiányos vagy akár megtévesztő információk kockázatát ([21]).

A kötelező erejű intézkedéseket tartalmazó, kötelező állami ellenőrzési rendszerek szigorú normákat foglalhatnak magukban terjedelem és végrehajtás tekintetében egyaránt. Döntő fontosságú, hogy minden gazdasági szereplőre kiterjedjenek az adott országban (forgalomba hozatal és kivitel tekintetében egyaránt), hogy kiküszöbölhetők legyenek a joghézagok és a környezetterhelés-áthelyeződés, amelyet a rendszer hatálya alá nem tartozó gazdasági szereplők jelenléte idézhet elő. A mezőgazdasági kistermelőket is nagyobb mértékben bevonhatják azzal, hogy biztosítják számukra a költségek problémájának leküzdéséhez szükséges támogatást, ez a probléma ugyanis gyakran jelentősnek tekinthető, mivel a méretgazdaságosság miatt a kkv-k hátrányba kerülhetnek a nagy piaci szereplőkkel és kereskedőkkel szemben a tanúsítás megszerzése tekintetében.

([21]) Európai Bizottság, jelentés: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (Vizsgálat az erdészeti ágazatban alkalmazott és a faalapú termékekre vonatkozó tanúsítási és ellenőrzési rendszerekről), Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021.

A magán- és az állami rendszerek megbízhatóságára és relevanciájára egyaránt vonatkozik, hogy a normáik összes alkalmazandó elemének összhangban (legalább azonos szinten) kell lennie az erdőirtásról szóló uniós rendelet rendelkezéseivel, különösen az erdőirtásmentesség fogalommeghatározását, a földrajzi helymeghatározási követelményeket és átláthatóságot, valamint a termelés jogszerűségét illetően.

Ezzel összefüggésben fontos megjegyezni, hogy nem minden rendszer tartalmaz a releváns áru előállításának jogszerűségével kapcsolatos normákat és értékeléseket, ezért lényeges lehet ellenőrizni, milyen jogszerűségi követelményeket foglalnak magukban a rendszerek, az alkalmazási körükbe tartozó jogszabályok és a megfelelés értékeléséhez alapul vett kritériumok és mutatók tekintetében egyaránt. Például különbség lehet a rendszerek között abban, hogyan határozzák meg, mi tekintendő vonatkozó „jogszabálynak" vagy „jogszerűnek" az előállító országban, vagy mely mutatókat kell figyelembe venni a jogellenesség kockázatainak értékelése során.

A belső döntéshozatal és irányítás – ideértve az ellátási lánc tanúsítást kérelmező vagy azzal rendelkező vagy a fogyasztói igények kielégítéséhez tanúsított termékeket beszerző és felhasználó szereplőinek a közvetlen részvételét is – szintén olyan elemek, amelyek hatással vannak az adott rendszer megvalósítására, érvényesítésére és hitelességére.

A kereskedelem és az erdőirtásról szóló uniós rendeletnek való megfelelés további megkönnyítése érdekében létrejön a gyakorlatok adattára, amelyet igénybe vehetnek a gazdasági szereplők, hogy kellő gondossággal járjanak el a termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala és forgalmazása során, és az illetékes hatóságok, hogy elvégezzék a vonatkozó ellenőrzéseket.

A tanúsítás és a harmadik fél általi ellenőrzés minden formájának további lényeges elemeit illetően a Bizottság hatásvizsgálata ([22]), a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek önkéntes tanúsítási rendszereivel kapcsolatos bevált gyakorlatokra vonatkozó európai uniós iránymutatások ([23]) és az erdészeti ágazatban alkalmazott és a faalapú termékekre vonatkozó tanúsítási és ellenőrzési rendszerekről szóló bizottsági vizsgálat megállapításai ([24]) nyújtanak tájékoztatást.

11. **MEZŐGAZDASÁGI HASZNÁLAT**

1. **Bevezetés**

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikkének a) pontja csak abban az esetben nem tiltja a releváns áruk és releváns termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát, forgalmazását és onnan történő kivitelét, ha azok erdőirtásmentesek. A 2. cikk 13. pontjának a) alpontjában foglalt fogalommeghatározás szerint a releváns termékek akkor „erdőirtásmentesek", ha olyan releváns árukat tartalmaznak, azokat olyan releváns árukkal etették, vagy azok olyan releváns áruk felhasználásával készültek, amelyeket olyan földterületen állítottak elő, amelyen 2020. december 31. után nem végeztek erdőirtást ([25]). A 2. cikk 3. pontja szerint az „erdőirtás" az erdők mezőgazdasági használatra történő átalakítása, függetlenül attól, hogy az ember által okozott-e vagy sem.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet (36) preambulumbekezdése kimondja, hogy a Bizottságnak iránymutatásokat kell kidolgoznia, hogy egyértelművé tegye a „mezőgazdasági használat" fogalommeghatározásának értelmezését, különösen az erdő nem mezőgazdasági használati célú földterületté történő átalakítására vonatkozóan. A természet helyreállításáról szóló rendelet ([26]) (31) preambulumbekezdése szintén említést tesz ilyen iránymutatásokról.

E fejezet fő célkitűzései tehát a következők:

— egyértelművé tegye az erdő fogalommeghatározását, az „erdő" fogalmának az erdőirtásról szóló uniós rendeletben való meghatározásához felhasznált technikai paraméterek mérését terület, átlagos magasság és záródás tekintetében, különösen azokban az esetekben, amikor a fák határosak vagy átfedésben vannak mezőgazdasági területekkel (3. szakasz),

— egyértelművé tegye az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 5. pontjában említett „pihentetett mezőgazdasági területek" és „mezőgazdasági ültetvények" fogalmának jelentését, különös tekintettel azokra a feltételekre, amelyek alapján a például pihentetett, parlagon hagyott vagy bizonyos szaporítóiskolákhoz használt mezőgazdasági területek a 2. cikk alkalmazásában „mezőgazdasági használatban" maradnak a földterület jellemzőitől függetlenül, továbbá pontosítsa az erdő mezőgazdasági területté történő átalakítására vonatkozó feltételeket (3. és 4. szakasz),

([22]) Európai Bizottság, SWD (2021) 326 final.
([23]) HL C 341., 2010.12.16., 5. o.
([24]) Európai Bizottság, jelentés: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (Vizsgálat az erdészeti ágazatban alkalmazott és a faalapú termékekre vonatkozó tanúsítási és ellenőrzési rendszerekről), Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2021.
([25]) Az „erdőirtásmentesség" fogalmának másik elemét a 2. cikk 13. pontjának b) alpontja tartalmazza, amelynek rendelkezései értelmében az erdőpusztulás okozása nélkül kitermelt fát tartalmazó vagy ilyen fa felhasználásával készült releváns termékekre nem terjed ki ez a fejezet, amely kifejezetten a mezőgazdasági használat fogalmával foglalkozik.
([26]) HL L, 2024/1991, 2024.7.29., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj.

— iránymutatást adjon azon körülményekről, amelyek fennállása esetén az adott terület a 2020. december 31. (az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 13. pontjában megjelölt határidő) után megfigyelt faborítottság ellenére „mezőgazdasági használatban” lévőnek tekintendő (4. szakasz),

— egyértelművé tegye azokat a helyzeteket, amikor az „erdő” fogalommeghatározásának körébe tartozó terület nem „mezőgazdasági használatra”, hanem más földhasználatra átalakítottnak tekintendő, különösen:

  — az idegenhonos inváziós fajok behurcolása és terjedése által a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatás megelőzését, minimálisra csökkentését, mérséklését vagy visszafordítását célzó egyéb földhasználatra, vagy

  — olyan természetközeli élőhellyé, ahol a természet és a biológiai sokféleség védelméről és helyreállításáról szóló nemzetközi egyezményekből fakadó kötelezettségek végrehajtására irányuló természetvédelmi vagy helyreállítási tervben előírtak szerint külterjes gazdálkodás folyik (például természetvédelmi legeltetéssel), vagy

  — erdőtüzek megelőzésére vagy megújulóenergia-termelés kiépítésére (2. szakasz és a 4. szakasz a) pontja),

— értelmezze az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti „mezőgazdasági használat” fogalmát, figyelembe véve az alkalmazandó uniós jogszabályokban és magyarázó feljegyzésekben foglalt és nemzetközi szinten elfogadott fogalommeghatározásokat (a 4. szakasz, a 4. szakasz c) és d) pontja),

— egyértelművé tegye az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti fogalommeghatározások körébe tartozó, fával borított területek együttes és szinergikus használatát, például az agrárerdészeti, agrár-erdőművelési, erdészeti legeltetési és agrár-erdészeti legeltetési rendszereket (a 4. szakasz d) pontja),

— egyértelművé tegye a földhasználat ugyanazon a területen végzett különböző fajtáit, valamint a kataszteri térképek és az ingatlan-nyilvántartások használatát (5. szakasz).

2. **Pontosítás az erdő nem mezőgazdasági használati célú földterületté történő átalakításához**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – (36) preambulumbekezdés; 2. cikk, 3., 5., 13. pont – Fogalommeghatározások; 3. cikk, a) pont – Tilalom

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 3. pontja szerint az „erdőirtás” az erdők mezőgazdasági használatra történő átalakítása, és úgy értendő, hogy a földterület használata az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 4. pontjában meghatározott „erdőről” (a 3. szakasz tárgyalja részletesen) a rendelet 2. cikkének 5. pontjában meghatározott „mezőgazdasági használatra” (a 4. szakasz, a 4. szakasz c) és d) pontja tárgyalja részletesen) változik. E tekintetben a mezőgazdasági használatra történő átalakítás mértéke lényegtelen, és ezen átalakítás miatt az ilyen földterületen előállított, a rendelet hatálya alá tartozó áru nem megfelelő, ha az erdőirtás 2020. december 31. után történt.

Valamely terület „kiirtott erdőterületként” való besorolása azon az objektív kritériumon alapul, hogy az erdőt meghatározott használatra és célra alakították-e át, ami független a területegység jogszerűen bejegyzett használatától és földrajzi határaitól, illetve attól, hogy ki vagy mi áll az erdőirtás hátterében.

E rendelet alkalmazásában az erdők egyéb, a „mezőgazdasági használat” fogalommeghatározásának körébe nem tartozó földhasználatra történő átalakítása nem tartozik az „erdőirtás” fogalommeghatározásának körébe (a „mezőgazdasági használatról” részletesen lásd a 4. szakaszt). Idetartozik az erdők városi infrastruktúrává, például villamosenergia-vezetékekké, közutakká, városokká és településekké, továbbá nem mezőgazdasági jellegű ipari telephellyé vagy megújulóenergia-termelés kiépítéséhez történő átalakítása.

Az erdőterületek átalakítása akkor sem tartozik az „erdőirtás” erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti fogalommeghatározásának körébe, ha az átalakítás és az azt követő földhasználat nem minősül mezőgazdasági használatnak, hanem például megújulóenergia-termelés kiépítésére, ipari használatra, a biológiai sokféleség helyreállítására, erdőtüzek megelőzésére, az állatjólét szélsőséges éghajlati viszonyok közötti biztosítására vagy idegenhonos inváziós fajok kezelésére irányul. Kiegészítő mezőgazdasági tevékenységek is végezhetők, ha elengedhetetlenek az átalakítás és az átalakítás utáni földhasználat elsődleges céljának előmozdításához (lásd a 4. szakasz a) pontját), vagy a mezőgazdasági tevékenység nem változtat az erdők elsődleges használatán (lásd a 4. szakasz b) pontját).

A rendelkezések érvényesítése a tagállamok feladata. Ezen iránymutatások egyedi esetekre történő alkalmazásakor a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az egyes ügyek sajátos körülményeit figyelembe vegyék, csakúgy mint a Szerződés vonatkozó rendelkezéseit is. Azokban az esetekben, amikor a tevékenységek az összes vizsgált körülményre tekintettel elhanyagolhatók, tiszteletben kell tartani az arányosság elvét.

3. **Az „erdő” fogalmának meghatározása**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 4. pont – Fogalommeghatározások

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 4. pontja szerint valamely terület akkor minősül „erdőnek”, ha az alábbi jellemzőkkel rendelkezik:

— 0,5 hektárnál nagyobb kiterjedésű – tehát a fákkal borított terület záródásának külső határa által meghatározott fás terület meghaladja a 0,5 hektárt,

— 5 méternél magasabb fák – tehát a fák csúcsának átlagos magassága meghaladja az 5 métert,

— 10 %-ot meghaladó záródás – tehát a faállományt alkotó fák koronavetületének és a faállomány által elfoglalt területnek a viszonyszáma több mint 10 %,

— e küszöbértékeket in situ elérni képes fák – tehát olyan facsemetékkel borított terület, amelyek még nem érték el, de várhatóan elérik a 10 %-os záródást és az 5 méteres famagasságot. Különösen azok a területek tartoznak ide, amelyek erdőgazdálkodási módszer részeként vagy természeti katasztrófa következtében végzett tarvágás miatt ideiglenesen állomány nélküliek, és várhatóan újraerdősítik őket,

— ide nem értve az elsődlegesen mezőgazdasági földhasználatba vett vagy városi hasznosítású földterületeket – tehát az erdőt a fák jelenléte és más elsődleges földhasználat hiánya együttesen jellemzi (lásd lentebb és a 4. szakaszt).

A kiterjedési, az átlagos magassági és a záródási jellemzőnek egyaránt meg kell lennie, vagy egyidejűleg in situ el kell tudni érni ezeket a küszöbértékeket.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelettel összefüggésben a „**városi hasznosítású földterület**” például a városi térségekben található parkok és kertek esetében tekintendő elsődlegesnek, függetlenül attól, hogy eléri-e az erdő fogalommeghatározásában foglalt küszöbértékeket. Az elsődleges „**mezőgazdasági használatról**” bővebb tájékoztatás a 4. szakaszban található.

A fogalommeghatározásban foglalt jellemzők megléte esetén „erdőterületnek” minősülnek egyebek mellett:

— az erdővel körülvett vagy ahhoz szorosan kapcsolódó, erdészeti hasznosítási területek, például erdei utak, tűzvédelmi pászták és más kis méretű nyílt területek, kivéve, ha saját egyedi ingatlanon találhatók,

— az általában véve legalább 10 éve elhagyott földterületek, ahol újra megtelepedtek a fák, amelyek teljesítik az „erdő” kritériumait (a „pihentetett földterülettel és az ideiglenesen parlagon hagyott földterülettel” kapcsolatosan lásd a 4. szakaszt),

— az árapályövezetekben lévő mangrovefák, függetlenül attól, hogy az adott területet szárazföldi területként sorolták-e be,

— az erdőtulajdonosok saját igényeinek kielégítése céljából erdőterületen belül nevelt erdei fajok faiskolái,

— a jogilag kijelölt erdőterületen kívüli területek, amelyek teljesítik az „erdő” fogalommeghatározásában foglalt kritériumokat.

Az „erdő” fogalommeghatározása nem terjed ki a mezőgazdasági termelési rendszerekben lévő faállományokra. Bővebb felvilágosítás a 4. szakasz c) és d) pontjában található.

4. **A „mezőgazdasági használat” fogalmának meghatározása és kivételek**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 5. pont– Fogalommeghatározások

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 5. pontja szerint valamely terület akkor van „mezőgazdasági használatban”, ha a földhasználat mezőgazdasági célú.

a) **Pontosítás a mezőgazdasági célhoz**

A 2. cikk 5. pontja szerint a földhasználat az alább felsorolt esetekben mezőgazdasági célú (egyebek mellett):

— az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 6. pontjában meghatározott **mezőgazdasági ültetvények**. A „mezőgazdasági ültetvényekről” részletesebb iránymutatás a 4. szakasz c) pontjában található,

— pihentetett mezőgazdasági területek – a pihentetett mezőgazdasági területeket az „ideiglenesen parlagon hagyott földterülettel” együtt kell vizsgálni az e szakaszban lentebb ismertetett módon,

— állattartás – e körbe tartoznak az ideiglenes vagy állandó legelőterületek, valamint az állattartáshoz használt gazdasági épületek.

Megjegyzendő, hogy a „mezőgazdasági ültetvény”, a „pihentetett mezőgazdasági terület” és az „állattartás céljára” használt terület kategóriája mellett további példák is vannak „mezőgazdasági használatra”, a felsorolás tehát nem kimerítő jellegű.

E rendelet alkalmazásában a mezőgazdasági hasznosítású földterület úgy értendő, hogy az alábbi földhasználati kategóriákat foglalja magában:

— időszakos növényekkel beültetett földterület, tehát minden olyan földterület, amelyet jellemzően egy évnél rövidebb termesztési ciklusú növényekhez használnak, ideértve az évelő időszakos növényeket is,

— ideiglenes rétként és legelőként használt földterület, vagyis kevesebb mint öt egymást követő évben egynyári takarmánynövényekkel, illetve kaszálási vagy legeltetési célú fűfélékkel beültetett földterület,

— pihentetett terület vagy ideiglenesen parlagon hagyott földterület, azaz ismételt talajművelés, legeltetés vagy egyéb mezőgazdasági tevékenységre való hasznosítás előtt huzamosabb ideig pihentetett mezőgazdasági földterület. Ez lehet a mezőgazdasági termelőegység vetésforgórendszerének része, vagy betudható olyan jogos indokoknak vagy kivételes körülményeknek, mint az árvízveszteség, a vízhiány, inputanyagok rendelkezésre állásának hiánya, ideértve a gazdasági, társadalmi (betegségek, jogutódlási problémák) vagy jogi okokat (per stb.) is. Megjegyzés: a pihentetett vagy parlagon hagyott földterületek úgy tekintendők, hogy általában véve [tíz] évig „mezőgazdasági használatban” maradnak. Azonban ennél hosszabb ideig is tekinthető úgy, hogy a földterület „mezőgazdasági használatban” marad, ha bizonyítható, hogy a mezőgazdasági tevékenységek valamely fentebb említett okból nem folytathatók. A megadott oknak arra az egész időszakra kell vonatkoznia, ameddig a földterületet pihentetik vagy ideiglenesen parlagon hagyják. Ilyen bizonyítás esetén úgy tekintendő, hogy a földterület folyamatosan mezőgazdasági használatban van, kivéve, ha a nemzeti jog nem jelöli ki hivatalosan erdőként,

— állandó kultúrák termesztésére használt földterület, tehát olyan tartós kultúrákkal beültetett földterület, amelyeket több éven át – rendszerint legalább öt évig – nem kell újratelepíteni. Az állandó kultúrák termesztésére használt földterületek közé tartozik az állandó kultúrák védőtakarás alatti termesztésére használt földterület is, amelyet a 4. szakasz b) pontja ismertet,

— állandó rétként és legelőként használt földterület, vagyis több mint öt egymást követő évben állatok legeltetésére vagy takarmánynövények talajműveléssel vagy természetes módon történő termesztésére használt földterület,

— gazdasági épületek és gazdasági udvarok alatti földterület, tehát a működő gazdasági épületek (hangárok, pajták, pincék, silók), állattenyésztésre használt épületek (istállók, tehénistállók, juhólak, baromfiudvarok) és gazdasági udvarok,

— ha kellő bizonyosságot nyújtó bizonyítékokkal támasztható alá, hogy i. valamely területegység a fentebb leírtak szerint „mezőgazdasági használatban” volt 2020. december 31. előtt, és egyúttal ii. a termelő úgy döntött, hogy rövid vágásfordulójú, fás szárú energetikai ültetvényt telepít, vagy átengedi a földterületet ideiglenes erdőtelepítésre az említett időpont előtt vagy azt megelőzően, és a földterület nem tartozik erdőgazdálkodási terv, illetve az adott területegységen erdőgazdálkodást vagy erdővédelmet előíró jogszabály hatálya alá, akkor úgy tekintendő, hogy az erdőirtásról szóló uniós rendelet alkalmazásában ez a területegység mezőgazdasági használatban marad, és a termelő mezőgazdasági tevékenységet folytathat az adott területegységen,

— a fentebb említett mezőgazdasági földhasználati kategóriák a tájképi elemek által elfoglalt felületekre is kiterjednek, amelyek a biológiai sokféleség miatt vagy környezeti okokból kívánatosak.

Helyreállítás, idegenhonos inváziós fajok kezelése, erdőtüzek megelőzése, állatjólét, megújulóenergia-termelés kiépítése

Az alább felsorolt egy vagy több elsődleges célból átalakított földterület **nem** tekintendő mezőgazdasági használatra átalakítottnak, ha az átalakítást azért hajtják végre, hogy:

— megelőzzék, minimálisra csökkentsék, mérsékeljék vagy visszafordítsák az idegenhonos inváziós fajok behurcolása és terjedése által a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatást, feltéve, hogy e tevékenységet a feltétlenül szükséges mértékben hajtják végre, és megelőzési tervek, gazdálkodási tervek vagy hivatalos megbízatások támogatják, vagy

— megelőzzék vagy minimálisra csökkentsék és mérsékeljék az erdőtüzeket, feltéve, hogy e tevékenységet a feltétlenül szükséges mértékben hajtják végre, és tűzmegelőzési tervek, erdőgazdálkodási tervek vagy hivatalos megbízatások támogatják, vagy

— gondoskodjanak az állatjóléti jogszabályok betartásáról, ha (állandó vagy nem állandó) állattartó építmények létesítése szükséges az állatok jólétének biztosításához, és az építéshez minimálisan szükséges területekre korlátozódik, és e tevékenység nem befolyásolja a környező területek erdőként való besorolását, vagy

— gondoskodjanak a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő ökoszisztémák (például bizonyos jellegű fenyérek, vizes élőhelyek vagy gyepterületek) helyreállításáról, majd védelmi célú kezeléséről, ha ezt a természet és a biológiai sokféleség védelméről és helyreállításáról szóló globális többoldalú megállapodásokból, például a Biológiai Sokféleség Egyezményből és a biológiai sokféleségre vonatkozó kunming-montreali globális keretből fakadó kötelezettségek végrehajtására irányuló természetvédelmi vagy helyreállítási terv (például védett terület kezelési terv, illetve nemzeti vagy regionális természet-helyreállítási terv) írja elő, vagy

— megújulóenergia-termelés kiépítése (például szélerőműparkok, fotovoltaikus rendszerek létesítésével),

még akkor sem, hogyha kiegészítő mezőgazdasági tevékenységek is végezhetők, ha elengedhetetlenek az átalakítás és az átalakítás utáni földhasználat elsődleges céljának előmozdításához.

b) **Pontosítás az elsődleges földhasználathoz**

A 2. cikk 4. pontja szerint, ha az elsődleges földhasználat mezőgazdasági célú, akkor a földterület nem tartozik az „erdő” fogalommeghatározásának körébe.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelettel összefüggésben, az „erdő” 2. cikk 4. pontja szerinti fogalommeghatározásában említett kizárási feltételek alkalmazásában a „**mezőgazdasági használat**” az alábbiakban (nem kimerítően) felsorolt esetekben tekintendő elsődlegesnek:

— idényjellegű (például nyári) vagy ideiglenes erdészeti legeltetés fákkal borított területeken, amelyek nem tartoznak a természetes erdők kategóriájába (például természetközeli legelőkön vagy változó faborítottságú természetes legelőkön),

— ha az éghajlati viszonyok (például ideiglenes hótakaró) miatt az erdészeti legeltetési vagy szántóföldi kultúrával kombinált agrárerdészeti gyakorlatok az év meghatározott időszakára korlátozódnak, akkor e gyakorlatok tekinthetők elsődleges használatnak,

— védelmet nyújtó facsoportok létesítése különböző környezetvédelmi vagy biodiverzitási célokból, elsődlegesen mezőgazdasági hasznosítású (például legeltetéshez használt) területen, még ha a terület el is éri az „erdő” fogalommeghatározásában foglalt küszöbértékeket.

Ezek az esetek különböznek a helyreállításra vagy az idegenhonos inváziós fajok kezelésére irányuló átalakítással összefüggésben végzett kiegészítő mezőgazdasági tevékenységektől, amelyek nem tartoznak a „mezőgazdasági használat” körébe (lásd fentebb).

Ezzel szemben az erdőirtásról szóló uniós rendelet alkalmazásában a „**mezőgazdasági használat**” **nem** tekintendő **elsődlegesnek** például járulékos termékek (így kávé) kisüzemi előállítása, valamint alkalmi külterjes vagy esetenként kis léptékű erdei legeltetés esetén, feltéve, hogy az előállítás és a kapcsolódó tevékenységek nem gyakorolnak káros hatást az erdei élőhelyre.

c) **A „mezőgazdasági ültetvény” fogalmának meghatározása**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – 2. cikk, 6. pont – Fogalommeghatározások

A „mezőgazdasági ültetvények” szerepelnek a „mezőgazdasági használat” fogalmának az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 5. pontjában foglalt meghatározásában.

Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 6. pontjában szereplő fogalommeghatározás szerint a „mezőgazdasági ültetvény” először is „olyan földterület, amelyen mezőgazdasági termelési rendszerek faállománya – így például gyümölcsfaültetvények, olajpálma-ültetvények, olajfaültetvények […] – található”, a fogalommeghatározás tehát szántóra, ezen belül a 4. szakaszban ismertetett állandó kultúrákra utal.

Másodszor, a fogalommeghatározásban „a haszonnövényeket lombkorona alatt termesztő agrár-erdészeti rendszerek” is szerepelnek, amit a 4. szakasz d) pontja fejt ki, és az elsődleges földhasználat változása nélküli kivétellel együtt értelmezendő. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 6. pontja továbbá egyértelművé teszi, hogy a „mezőgazdasági ültetvény” fogalma magában foglalja a fán kívül minden releváns áru ültetvényét, ezért ezek az ültetvények a „mezőgazdasági használat” fogalommeghatározásának körébe tartoznak.

Végezetül az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 6. pontja rögzíti, hogy a mezőgazdasági ültetvények nem tartoznak az „erdő” fogalommeghatározásának körébe. A mezőgazdasági ültetvényre vonatkozó kritériumoknak megfelelő területek tehát akkor sem tartoznak az „erdő” fogalommeghatározásának körébe, ha találhatók rajtuk fák, például kaucsukfa vagy olajpálma.

d) **Pontosítás az „agrárerdészeti rendszer” fogalmához**

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés:

az erdőirtásról szóló uniós rendelet – (37) preambulumbekezdés és 2. cikk, 6. pont – Fogalommeghatározások

A FAO dokumentumai ([27]) szerint az „agrárerdészeti rendszer” gyűjtőfogalom olyan földhasználati rendszerekre és technológiákra, amelyekben ugyanazon földgazdálkodási egységen szándékosan használnak fás évelőket (fákat, cserjéket, pálmákat, bambusznádat stb.) mezőgazdasági növénykultúrákkal és/vagy állatokkal valamilyen jellegű térbeli elrendezésben vagy időbeli sorrendben. Az agrárerdészeti rendszerekben ökológiai és gazdasági kölcsönhatások egyaránt vannak a különböző összetevők között. Az agrárerdészeti rendszernek két alapvető típusa van: párhuzamos és szekvenciális. A párhuzamos rendszerekben a fák és a növénykultúrák vagy állatok együtt fejlődnek ugyanazon a földterületen, míg a szekvenciális rendszerekben a növénykultúrák és a fák váltakozva foglalják el a terület túlnyomó részét, minimálisra csökkentve a köztük lévő versengést.

Az agrárerdészet utalhat meghatározott erdőgazdálkodási módszerekre is, amelyek mezőgazdasági tevékenységeket egészítenek ki például a talaj termőképességének javításával, a talajerózió csökkentésével, a vízgyűjtő-gazdálkodással vagy az állatok számára árnyék és élelem biztosításával ([28]).

A (37) preambulumbekezdés emlékeztet arra, hogy FAO fogalommeghatározásai alapján az agrárerdészeti rendszerek nem erdőnek, hanem mezőgazdasági használatnak minősülnek, és különféle helyzeteket foglalnak magukban, például azokat az eseteket, amikor a haszonnövényeket lombkorona alatt termesztik, valamint a szántóföldi kultúrával kombinált agrárerdészeti rendszereket, az erdészeti legeltetési rendszereket és az agrár-erdészeti legeltetési rendszereket.

([27]) FAO, 2003. Multilingual Thesaurus on Land Tenure (Többnyelvű szókincstár a földtulajdoni és -használati viszonyokról). 7. fejezet Land in an agricultural, pastoral and forestry context (Földterület mezőgazdasági, legeltetési és erdészeti összefüggésben).

([28]) FAO World Programme For The Census Of Agriculture 2020 (A FAO 2020-as mezőgazdasági összeírásra vonatkozó világprogramja), 1. kötet, 123. o., 8.13.12. és 8.13.13. pont.

Mivel az „erdő” fogalmának az erdőirtásról szóló uniós rendelet 2. cikkének 4. pontja szerinti meghatározása kizárja az elsődlegesen „mezőgazdasági használatban” lévő földterületet, arra lehet következtetni, hogy ha valamely földterületet elsődlegesen „agrárerdészeti rendszerekben”, a (37) preambulumbekezdés szerinti célokra használnak, akkor nem minősülhet „erdőnek”. Ez esetben és a rendelet alkalmazásában ez a földterület úgy tekintendő, hogy „mezőgazdasági használatban” van. A kiegészítő mezőgazdasági tevékenységeket, köztük a helyreállítással összefüggő agrárerdészeti tevékenységeket illetően tájékoztatás a 2. szakaszban található.

5. **Pontosítás a földhasználathoz ugyanazon a területen végzett többféle földhasználat esetén, valamint a kataszteri térképek és az ingatlan-nyilvántartások használatához**

Ha valamely területegység az „erdő” fogalommeghatározásának körébe tartozó területet és „mezőgazdasági használati” célú területet egyaránt tartalmaz, akkor a két területet külön-külön kell vizsgálni. Az „erdő” fogalommeghatározásában foglalt kritériumokat teljesítő terület a rendelet hatálya alá tartozik, a „mezőgazdasági használat” kritériumainak megfelelő területre viszont nem vonatkozik a rendelet az átalakítás tekintetében.

Nem lényeges, hogy a területegység mezőgazdasági célra használt része nagyobb, mint a fogalommeghatározás alapján erdőnek minősülő rész. Tehát, ha például egy 10 hektáros ingatlanon van egy 2 hektáros terület, amely objektív kritériumok alapján erdőterületnek tekinthető, 8 hektárt pedig mezőgazdasági használatban művelnek, akkor a 2 hektár erdőterület erdőnek minősül, függetlenül attól, hogy a teljes ingatlan mindössze 20 %-át teszi ki.

Annak vizsgálatakor, hogy bizonyos területegység erdőnek minősül-e, az erdő tényleges jellemzői irányadók az ingatlan-nyilvántartásokban és a kataszteri térképeken szereplő megjelöléssel szemben. Korábbi mezőgazdasági használat igazolása céljából ingatlan-nyilvántartások és kataszteri térképek is igénybe vehetők a műholdas adatok kiegészítéseként. Ezenkívül erdőgazdálkodási tervek és a kijelölt erdőterületek nyilvántartásai is hasznosak lehetnek annak megállapításához, hogy az adott terület éppen faborítottság nélküli erdő, különösen akkor, ha a terület ideiglenesen állomány nélküli, mivel erdőgazdálkodási módszer alkalmazása, természeti katasztrófa vagy az első években járó erdőtelepítés miatt nincs faborítottsága. A Bizottság által biztosított uniós megfigyelőközpont ([29]) ingyenes eszköz, amelyet minden érdekelt fél igénybe vehet az erdővel borított területek 2020. évi globális arányának megállapításához. A megfigyelőközpont azonban nem kimerítő jellegű, nem kötelező, és jogi kötőerővel sem rendelkezik. Az állami és magánszektorbeli érdekelt felek bármilyen térképet felhasználhatnak, amelyet megfelelőnek tartanak a kellő gondosság gyakorlása vagy az ellenőrzések céljára.

([29]) https://forest-observatory.ec.europa.eu/forest/gfc2020.

I. MELLÉKLET

HOGYAN ALKALMAZANDÓ A „FORGALOMBA HOZATAL”, A „FORGALMAZÁS” ÉS A „KIVITEL” ÉRTELMEZÉSE A GYAKORLATBAN?

Az alábbi forgatókönyvek olyan helyzeteket mutatnak be. amelyekben valamely természetes vagy jogi személy az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerint piaci szereplőnek minősül.

(Eltérő rendelkezés hiányában minden alábbi forgatókönyvben a piaci szereplők feladata kellő gondossággal eljárni a releváns termékek/áruk tekintetében, és kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti információs rendszerben vagy a 6. cikk szerinti meghatalmazott képviselőt kijelölni, hogy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot a nevükben benyújtsa)

(A 4. cikk (3) bekezdése szerint a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat benyújtása azt fejezi ki, hogy a piaci szereplő vagy a kkv-nak nem minősülő kereskedő eleget tett az erdőirtásról szóló uniós rendelet alkalmazandó rendelkezéseiben meghatározott kötelezettségeknek, és felelősséget vállal azért a következtetésért, hogy a 3. cikknek megfelelően a releváns termékek/áruk erdőirtásmentesek, és előállításuk az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban történt)

1. forgatókönyv – Termékek feldolgozása

Az EU-ban letelepedett „A” gyártó (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) olyan vállalat, amely egy harmadik országban pálmaolajat [HR-kód: 1511] vásárol, és behozza azt az EU-ba, ahol ipari zsíralkohol [HR-kód: 3823 70] előállítására használja. Az ipari zsíralkoholt eladja egy másik uniós tagállamban lévő „B” gyártónak.

— „A” gyártó piaci szereplő, amikor a pálmaolajat behozza az EU-ba (bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a pálmaolaj az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „A” gyártónak tehát kellő gondossággal kell eljárnia a pálmaolaj tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— „A” gyártó akkor is piaci szereplő, amikor az ipari zsíralkoholt forgalomba hozza, mivel az ipari zsíralkohol az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „A” gyártónak tehát az ipari zsíralkohol tekintetében annak forgalomba hozatala előtt kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot kell benyújtania, amelyben a 4. cikk (9) bekezdése szerint megadhatja a kellő gondosságra vonatkozó előző nyilatkozat hivatkozási számát.

2. forgatókönyv – Csomagolóanyagok

2a. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „C” gyártó (kkv-nak minősülő piaci szereplő) bevont nátronpapírt [HR-kód: 4810] importál a harmadik országban letelepedett „B” gyártótól, és más termékek csomagolására használja, amelyeket aztán az uniós piacon értékesít.

— „C” gyártó piaci szereplő, amikor a nátronpapírt behozza az EU-ba (vagyis bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a nátronpapír az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék: noha csomagolásra használja fel, a nátronpapírt önmagában is termékként hozza be (vesd össze a *2b.* forgatókönyvvel), ezért kellő gondosság vonatkozik rá. „C” gyártónak kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— „C” gyártó nem köteles kellő gondossággal eljárni, vagy kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a nátronpapír tekintetében, ha azt azután másik termékek csomagolására használja, mivel nem önmagában vett termékként értékesíti, hanem csomagolóanyagként (amely általában az ilyen áruk csomagolására szolgál, és nem a termék alapvető jellegét biztosítja), ezért az erdőirtásról szóló uniós rendelet nem szabályozza releváns termékként.

2b. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „D” vállalat (kkv-nak minősülő piaci szereplő) fakereteket [HR-kód: 4414] hoz be egy harmadik országból, és az EU-ban letelepedett „E” kiskereskedőnek adja el őket. A kereteket kartonba csomagolták.

— „D” vállalat piaci szereplő, amikor a fakereteket behozza az EU-ba (vagyis bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a fakeretek az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termékek. „D” vállalatnak tehát kellő gondossággal kell eljárnia a fakeretek tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— „D” vállalat nem köteles kellő gondossággal eljárni, vagy kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a kartoncsomagolás tekintetében, mivel nem önmagában vett termékként hozta be, hanem csomagolóanyagként (amely általában az ilyen áruk csomagolására szolgál, és nem a termék alapvető jellegét biztosítja), ezért az erdőirtásról szóló uniós rendelet nem szabályozza releváns termékként.

3. forgatókönyv – A tulajdonjog átruházása

3a. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „F” gyártó (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) nyers marhabőrt [HR-kód: ex 4101] vásárol az EU-n kívül letelepedett „H” beszállítótól. Szerződésük alapján a tulajdonjog azonnal átszáll „F” gyártóra, amikor a nyersbőr még az EU-n kívül van, és „F” gyártó hozza be az EU-ba. Az EU-ba történő behozatal után „F” gyártó a nyersbőrt feldolgozza cserzett bőrré [HR-kód: ex 4104], amelyet az EU-ban letelepedett, kkv-nak nem minősülő „I” kiskereskedőnek (kereskedő) értékesít.

— „F” gyártó piaci szereplő, amikor a nyers marhabőrt behozza az EU-ba (bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a nyers marhabőr az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „F” gyártónak tehát kellő gondossággal kell eljárnia a nyersbőr tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton. A nyersbőr tekintetében kellő gondossággal eljárva „F” gyártónak földrajzi helymeghatározási adatokat kell megadnia minden olyan létesítményre vonatkozóan, ahol a szarvasmarhákat nevelték (a 9. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően). A (39) preambulumbekezdés szerint „F” gyártó megállapítja, hogy a nyersbőr előállításához használt szarvasmarhákat más releváns termékkel etették-e, és ha igen, az állatok takarmánya tekintetében is az elvárt kellő gondossággal jár el.

— „F” gyártó akkor is piaci szereplő, amikor a cserzett bőrt forgalomba hozza, mivel a cserzett bőr az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „F” gyártónak tehát az „I” kereskedőnek történő értékesítés előtt kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot kell benyújtania. „F” hivatkozhat olyan meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, amely az általa korábban az EU-ba történő behozatalt követően forgalomba hozott nyersbőrhöz kapcsolódik.

— *Kkv-nak nem minősülő kereskedőként* „I” kereskedőt ugyanazok a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek terhelik, mint a piaci szereplőt. Miután megbizonyosodott arról, hogy a nyers marhabőrrel kapcsolatosan kellő gondossággal jártak el, „I” kereskedő köteles a kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot benyújtani az „F” gyártótól vásárolt cserzett bőr tekintetében, mielőtt fogyasztóknak vagy az ellátási láncban következő más szereplőknek értékesíti (vagyis az uniós piacon *forgalmazza*). „I” kereskedő a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatában a 4. cikk (9) bekezdése szerint hivatkozhat „F” gyártó meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatára a cserzett bőr tekintetében.

(Ebben a forgatókönyvben a tulajdonjog a terméknek az Európai Unióba való fizikai belépését megelőzően száll át a nem uniós személyről az uniós személyre)

3b. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „F” gyártó (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) online vásárol cserzett marhabőrt [HR-kód: ex 4104] az EU-n kívül letelepedett „H” beszállítótól. Szerződésük alapján a tulajdonjog csak akkor száll át „F” gyártóra, amikor a bőrt leszállítják az EU-ban lévő gyárába. A bőrt „H” beszállító nevében „G” szállítmányozási ügynök importálja az EU-ba és szállítja „F” gyártó gyárába.

— „H” beszállító piaci szereplő, amikor a cserzett marhabőrt behozza az EU-ba (tehát bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a bőr az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „H” beszállító tehát köteles kellő gondossággal eljárni a nyers marhabőr tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani az információs rendszerben, és feltüntetni a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton [vagy meghatalmazza „G” szállítmányozási ügynököt, hogy a 6. cikk (1) bekezdése szerint meghatalmazott képviselőként benyújtsa]. A bőr tekintetében kellő gondossággal eljárva „H” beszállítónak földrajzi helymeghatározási adatokat kell megadnia minden olyan létesítményre vonatkozóan, ahol a szarvasmarhákat nevelték (a 9. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően). A (39) preambulumbekezdés szerint „H” beszállító megállapítja, hogy a nyersbőr előállításához használt szarvasmarhákat más releváns termékkel etették-e, és ha igen, az állatok takarmánya tekintetében is az elvárt kellő gondossággal jár el.

— „F” gyártó a releváns termékeket az uniós piacon forgalmazó első természetes vagy jogi személy, így a 7. cikk szerint szintén piaci szereplőnek minősül, tehát a 2. cikk 15. pontjában foglalt fogalommeghatározás szerint ugyan ténylegesen nem piaci szereplő, de a 7. cikk rögzíti, hogy rá is ugyanazok a kötelezettségek vonatkoznak, mint a piaci szereplőre. Ezért „F” gyártónak kellő gondossággal kell eljárnia, és kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, mielőtt a bőrt fogyasztóknak vagy az ellátási láncban következő más szereplőknek értékesíti. Nyilatkozatában a 4. cikk (9) bekezdése szerint hivatkozhat „H” beszállító kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatára.

(Ebben a forgatókönyvben a tulajdonjog csak azt követően száll át a nem uniós személyről az uniós személyre, hogy a termék fizikailag belép az Európai Unióba)

4. forgatókönyv – Forgalomba hozatal vagy forgalmazás

(A 4a., a 4b., a 4c. és a 4d. forgatókönyv megmutatja az uniós piacon való forgalomba hozatal és forgalmazás közötti különbséget, és példákkal szolgál néhány olyan körülményre, amelynek fennállása esetén az ellátási lánc későbbi szakaszában lévő vállalkozás piaci szereplőnek minősülhet)

4a. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „J” nagykereskedő (kkv-nak minősülő piaci szereplő) harmadik országbeli (nem uniós) termelőtől származó kakaóport [HR-kód: 1805] hoz be, és az EU-ban letelepedett kkv-nak nem minősülő „K” kiskereskedőnek adja el. „K” kiskereskedő harmadik országból (nem uniós termelőtől) kiegészítő kakaóport hoz be, és összekeveri a „J” nagykereskedőtől vásárolt kakaóporral, hogy az Unión belüli végső fogyasztóknak értékesítse *(vesd össze a 4b., a 4c. és a 4d. forgatókönyvvel)*.

— „J” nagykereskedő piaci szereplő, amikor a kakaóport behozza az EU-ba (vagyis bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra) *(forgalomba hozatal)*, mivel a kakaópor az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „J” nagykereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a kakaópor tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— A „J” nagykereskedőtől vásárolt kakaópor tekintetében „K” nagykereskedő kereskedőként jár el, mivel ezt a kakaóport már forgalomba hozták az uniós piacon. *Kkv-nak nem minősülő* kereskedőként „K” kiskereskedőt ugyanazok a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek terhelik, mint a piaci szereplőt, és köteles kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a „J” nagykereskedőtől vásárolt kakaópor tekintetében, mielőtt értékesítené (*forgalmazás*). „K” kiskereskedő azután hivatkozhat „J” nagykereskedőnek a kakaópor tekintetében meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután a 4. cikk (9) bekezdése szerint meggyőződött arról, hogy az erdőirtásról szóló uniós rendelet követelményeinek megfelelően érvényesült a kellő gondosság, mindazonáltal változatlanul „K” a felelős a megfelelésért.

— „K” kiskereskedő az általa közvetlenül az EU-ba behozott (vagyis a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra bejelentett) kiegészítő kakaópor tekintetében piaci szereplő, mivel a kakaópor az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék, „K” pedig első alkalommal hozza forgalomba a kiegészítő kakaóport. „K” kiskereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a kiegészítő kakaópor tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

4b. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „J” nagykereskedő (kkv-nak minősülő piaci szereplő) harmadik országbeli (nem uniós) termelőtől származó kakaóport [HR-kód: 1805] hoz be, és az EU-ban letelepedett „K” kiskereskedőnek (kkv-nak nem minősülő kereskedő) adja el. „K” kiskereskedő az EU-n belül továbbértékesíti a kakaóport.

— „J” nagykereskedő piaci szereplő, amikor a kakaóport behozza az EU-ba (vagyis bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a kakaópor az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „J” nagykereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a kakaópor tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— Tekintettel arra, hogy „J” nagykereskedő már forgalomba hozta az uniós piacon a kakaóport, és feltéve, hogy „K” kiskereskedő viszonteladás előtt nem dolgozta fel, és nem egészítette ki a kakaóport, „K” kiskereskedő csak *forgalmazza* a releváns terméket. A kellő gondosság gyakorlása és a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak a 4. cikk (2) és (9) bekezdése szerinti benyújtása céljából „K” kiskereskedő azután hivatkozhat egy meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután a 4. cikk (9) bekezdése szerint meggyőződött arról, hogy „J” nagykereskedő megfelelően, kellő gondossággal járt el, mindazonáltal változatlanul „K” a felelős a megfelelésért.

4c. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „J” nagykereskedő (kkv-nak minősülő piaci szereplő) egy harmadik országbeli (nem uniós) termelőtől származó szójababolajat [HR-kód: 1507] hoz be, és az EU-ban letelepedett „K” kiskereskedőnek (kkv-nak minősülő kereskedő) adja el. „K” kiskereskedő az EU-n belül továbbértékesíti a szójababolajat.

— „J” nagykereskedő piaci szereplő, amikor a szójababolajat behozza az EU-ba (vagyis bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a szójababolaj az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „J” nagykereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a szójababolaj tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— Tekintettel arra, hogy „J” nagykereskedő már forgalomba hozta az uniós piacon a szójababolajat, és feltéve, hogy „K” kiskereskedő viszonteladás előtt nem dolgozta fel, és nem egészítette ki a szójababolajat, „K” kiskereskedő csak *forgalmazza* a releváns terméket. Mivel „K” kiskereskedő *kkv-nak minősülő kereskedő*, nem ugyanazok a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek vonatkoznak rá, mint a piaci szereplőre. „K” kiskereskedőnek ezért össze kell gyűjtenie és meg kell őriznie az erdőirtásról szóló uniós rendelet 5. cikkében előírt információkat, ugyanakkor az 5. cikk (2) bekezdése szerint nem köteles kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a szójababolaj tekintetében, mielőtt továbbértékesíti.

4d. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „J” nagykereskedő (kkv-nak minősülő piaci szereplő) egy harmadik országbeli (nem uniós) termelőtől származó kakaóbabot [HR-kód: 1801] hoz be, és az EU-ban letelepedett „K” gyártónak (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) adja el. „K” gyártó a kakaóbabból csokoládészeleteket [HR-kód: 1806] készít, amelyeket az Unión belül értékesít.

— „J” nagykereskedő piaci szereplő, amikor a kakaóbabot behozza az EU-ba (*bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra*), mivel a kakaóbab az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „J” nagykereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a kakaóbab tekintetében, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— „K” gyártó piaci szereplővé válik, amikor a csokoládészeleteket értékesíti, mivel a csokoládészeletek is az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében felsorolt releváns termékek közé tartoznak, és forgalomba hozza (*első alkalommal forgalmazza*) őket. A kellő gondosság gyakorlása és a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak a 4. cikk (2) és (9) bekezdése szerinti benyújtása céljából „K” kiskereskedő azután hivatkozhat egy meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután a 4. cikk (9) bekezdése szerint meggyőződött arról, hogy „J” nagykereskedő megfelelően, kellő gondossággal járt el, mindazonáltal változatlanul „K” a felelős a megfelelésért.

5. forgatókönyv – Meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat használata hivatkozási alapként

Az EU-ban letelepedett „L” vállalat (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) fagyasztott szarvasmarhahúst [HR-kód: ex 0202] vásárol az EU-ban letelepedett „M” mezőgazdasági termelőtől (kkv-nak minősülő piaci szereplő), aki az EU-n belül tenyésztette a szarvasmarhákat. „M” mezőgazdasági termelő a szarvasmarhák takarmányát „W” kiskereskedőtől (kkv-nak minősülő piaci szereplő) vásárolta, aki kellő gondossággal járt el. „L” vállalat ezután egy harmadik országba viszi ki a fagyasztott szarvasmarhahúst [HR-kód: ex 0202].A húst más releváns termékben nem dolgozták fel, illetve abba nem keverték.

— „M” mezőgazdasági termelő piaci szereplő, amikor a fagyasztott szarvasmarhahúst eladja „L” vállalatnak, ezért kellő gondossággal kell eljárnia, és az értékesítés előtt a szarvasmarhahús tekintetében kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben. A szarvasmarhahús tekintetében kellő gondossággal eljárva „M” mezőgazdasági termelőnek földrajzi helymeghatározási adatokat kell megadnia minden olyan létesítményre vonatkozóan, ahol a szarvasmarhákat nevelték (a 9. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően). A (39) preambulumbekezdés szerint „M” mezőgazdasági termelő megállapítja, hogy a szarvasmarhákat másik releváns termékkel etették-e, és ha igen, „M” mezőgazdasági termelőnek a vonatkozó számlákat, a kellő gondosságra vonatkozó releváns nyilatkozatok hivatkozási számát vagy a „W” kiskereskedőtől kapott bármilyen más lényeges dokumentumot kell bizonyítékként felhasználnia arra vonatkozóan, hogy a takarmány erdőirtásmentes volt.

— „L” vállalat piaci szereplő, amikor a húst az EU-ból kiviszi (vagyis bejelenti kiviteli vámeljárásra). Ezért „L” vállalatnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a szarvasmarhahús tekintetében érvényesült a kellő gondosság, és kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot kell benyújtania, amelyben a 4. cikk (9) bekezdése szerint hivatkozhat az „M” mezőgazdasági termelő által korábban benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra. Ha „L” vállalat úgy döntene, hogy az egy harmadik országba való kivitel helyett az EU-n belül értékesíti a húst, akkor kereskedőként járna el, de nem **ugyanazok** a kötelezettségek vonatkoznának rá, mint fent, mivel a kkv-nak nem minősülő kereskedők az 5. cikk (1) bekezdése szerint kkv-nak nem minősülő piaci szereplőnek tekintendők.

6. forgatókönyv – Kellő gondosság természetes személyek/mikrovállalkozások esetében

Az EU-ban letelepedett „N” magán-erdőtulajdonos (kkv-nak minősülő piaci szereplő) szerződést köt „O” faipari vállalattal (kkv-nak nem minősülő piaci szereplő) fái egy részének kitermelésére. „O” vállalat kitermeli a fákat, de a rönkök [HR-kód: 4403] tulajdonosa változatlanul „N” magán-erdőtulajdonos. A rönkök összegyűjtésekor „N” magán-erdőtulajdonos eladja a kitermelt rönköket „O” faipari vállalatnak. Ezután „O” faipari vállalat a rönköket a saját fűrészüzemébe küldi, majd fűrészáruként [HR-kód: 4407] forgalomba hozza őket.

— „N” erdőtulajdonos piaci szereplő, és kellő gondossággal kell eljárnia, mielőtt a rönköket forgalomba hozza. Mivel azonban „N” erdőtulajdonos *természetes személy/mikrovállalkozás*, lehetősége van az ellátási láncban következő, természetes személynek/mikrovállalkozásnak nem minősülő piaci szereplőt vagy kereskedőt meghatalmazni azzal, hogy meghatalmazott képviselőként járjon el, és a nevében nyújtsa be a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. Amennyiben „N” erdőtulajdonos úgy dönt, hogy meghatalmazza „O” vállalatot a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak az ő nevében történő benyújtásával, akkor a 6. cikk (3) bekezdése szerint közöl „O” vállalattal minden olyan információt, amely szükséges annak megerősítéséhez, hogy „N” erdőtulajdonos már kellő gondossággal járt el, és nem, vagy csak elhanyagolható kockázatot állapított meg. Változatlanul „N” erdőtulajdonos a felelős a megfelelésért.

— „O” faipari vállalat piaci szereplő, amikor fűrészárut hoz forgalomba az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns fatermékként, amelyet az „N” erdőtulajdonos erdőjében kitermelt rönkökből állított elő. „O” faipari vállalatnak tehát meg kell bizonyosodnia arról, hogy a rönkök tekintetében érvényesült a kellő gondosság, és kellő gondosságra vonatkozó külön nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, mielőtt forgalomba hozza az „N” erdőtulajdonos fáinak fűrészelésével előállított fűrészárut.

7. forgatókönyv – Harmadik felek meghatalmazása meghatalmazott képviselőként

Az EU-ban letelepedett „P” kiskereskedő (kkv-nak minősülő piaci szereplő) gumi légabroncsokat [HR-kód: ex 4011] hoz be harmadik (nem uniós) országból, és úgy dönt, hogy meghatalmazza az EU-ban letelepedett „Q” vállalatot meghatalmazott képviselőjeként, hogy „P” kiskereskedő szolgáltatójaként benyújtsa a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot.

— „P” kiskereskedő piaci szereplő, amikor a gumiabroncsokat behozza az EU-ba (bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a gumiabroncsok az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termékek. „P” kiskereskedőnek tehát kellő gondossággal kell eljárnia a gumiabroncsok tekintetében, ugyanakkor a 6. cikk (1) bekezdése meghatalmazhatja „Q” vállalatot meghatalmazott képviselőjeként, hogy a nevében benyújtsa a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot az abroncsok tekintetében. „Q” vállalat nem az ellátási lánc tagjaként jár el, hanem csupán szolgáltatóként, amely „P” kiskereskedő nevében benyújtja a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot az információs rendszerben, és a 6. cikk (2) bekezdése szerint az illetékes hatóságok kérésére rendelkezésre bocsátja a meghatalmazás egy példányát. Változatlanul „P” kiskereskedő a felelős azért, hogy a gumiabroncsok megfeleljenek az erdőirtásról szóló uniós rendelet 3. cikkének.

8. forgatókönyv – Termékkör

Az EU-ban letelepedett „R” gyártó (kkv-nak minősülő piaci szereplő) pálmaolajat [HR-kód: 1511] hoz be harmadik országbeli (nem uniós) termelőktől az EU-ba, és gyárában feldolgozza, hogy szappant állítson elő [HR-kód: 3401], amelyet aztán az EU-n belül értékesít.

— „R” gyártó piaci szereplő, amikor a pálmaolajat behozza az EU-ba (bejelenti a „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárásra), mivel a pálmaolaj az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „R” gyártónak tehát kellő gondossággal kell eljárnia, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, és fel kell tüntetnie a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat hivatkozási számát a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árunyilatkozaton.

— Azonban a szappan értékesítésekor „R” gyártó nem köteles kellő gondossággal eljárni, vagy kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtani a szappanban lévő pálmaolaj tekintetében, mivel maga a szappan nem tartozik az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében felsorolt releváns termékek közé.

9. forgatókönyv – Releváns termékek kkv-nak minősülő piaci szereplő általi forgalomba hozatala

9a. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „S” szójakereskedő (kkv-nak nem minősülő kereskedő) másik vállalat által már forgalomba hozott szójababot [HR-kód: 1201] vásárol. Az EU-ban letelepedett, kkv-nak minősülő „S” kereskedő szójababot ad el az EU-ban letelepedett „T” vállalatnak (kkv-nak minősülő piaci szereplő). „T” vállalat a szójababból szójabablisztet [HR-kód: 1208 10] állít elő és értékesít.

— „S” kereskedő a szójabab „T” vállalatnak történő értékesítésekor (*forgalmazásakor*) kkv-nak nem minősülő kereskedő, mivel a szójabab az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termék. „S” kereskedőnek tehát meg kell bizonyosodnia arról, hogy a szójabab tekintetében érvényesült a kellő gondosság, és új, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerben, amelyben „S” hivatkozhat a szállító által a 4. cikk (9) bekezdése szerint rendelkezésre bocsátott meglévő kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, mielőtt a szójababot eladja „T” vállalatnak.

— „T” vállalat a szójababliszt értékesítés útján történő forgalomba hozatalakor piaci szereplő, mivel a szójabab feldolgozásával új terméket (szójababliszt) állított elő, amely az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. melléklete alapján külön HR-kóddal rendelkező releváns termék. Mivel ez a „T” vállalati általi értékesítés új releváns termék forgalomba hozatalának (*első alkalommal történő forgalmazásának*) minősül, „T” vállalat piaci szereplő. Kkv-nak minősülő vállalkozásként „T” vállalat nem köteles kellő gondossággal eljárni a szójababliszt forgalomba hozatala előtt, és kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot sem kell benyújtania az információs rendszerben, mivel a szójababliszt olyan szójababból készül, amelyre már vonatkozott a kellő gondosság, és amelyről már benyújtottak kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot a 4. cikk (8) bekezdésének megfelelően, mindazonáltal változatlanul „T” vállalat a felelős a megfelelésért.

9b. forgatókönyv

Az EU-ban letelepedett „U” magán-erdőtulajdonos (kkv-nak minősülő piaci szereplő) kitermeli saját fáit, hogy a rönköket a saját vállalkozásában fűrészfává [HS4407] dolgozza fel, hogy azt közvetlenül más vállalkozásoknak értékesítse.

— „U” erdőtulajdonos piaci szereplő, amikor a fűrészfát eladja, ami azt jelenti, hogy „U” erdőtulajdonosnak kellő gondossággal kell eljárnia, és az értékesítés előtt kell a fűrészfa tekintetében kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot benyújtania, nem pedig a rönkök kitermelése előtt.

(Ha a fenti 9b. forgatókönyvben az „U” erdőtulajdonos azért termelné ki fái egy részét, hogy saját célra, az otthonában történő használatra készítsen fűrészfát például saját kerítéshez, akkor nem minősülne piaci szereplőnek, következésképpen nem terhelnék az erdőirtásról szóló uniós rendelet szerinti kötelezettségek. Ugyanez vonatkozik arra az esetre, ha a fákból más releváns terméket – például otthoni bútort vagy fa fényképkereteket – készítene saját célra, vagy a rönköket otthona fűtésére használná fel.)

10. forgatókönyv – online vagy egyéb távértékesítés útján értékesítésre kínált releváns termékek

Az EU-ban letelepedett „V” személy (kkv-nak minősülő kereskedő) fa fényképkereteket [HR-kód: 4414] vásárol, hogy aztán kereskedelmi tevékenység keretében értékesítse online kézművesboltjában. A fa fényképkeretek tekintetében „Z” piaci szereplő már kellő gondossággal járt el.

— „V” személy a fa fényképkeretek forgalmazásakor kereskedő, a fa fényképkeretek harmadik országba történő kivitelekor pedig piaci szereplő, mivel a fa fényképkeretek az erdőirtásról szóló uniós rendelet I. mellékletében szereplő releváns termékek közé tartoznak. Az erdőirtásról szóló uniós rendelet *nem* tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint már az online vagy egyéb távértékesítés útján történő értékesítésre kínálás is forgalmazásnak vagy kivitelnek minősül. „V” személynek azelőtt kell megfelelnie az erdőirtásról szóló uniós rendelet rendelkezéseinek, mielőtt adásvételi szerződést köt a fa fényképkeretek vevőjével.

II. MELLÉKLET

PÉLDÁK AZ ERDŐIRTÁSRÓL SZÓLÓ UNIÓS RENDELET I. MELLÉKLETÉBEN SZEREPLŐ ÖSSZETETT TERMÉKEKKEL KAPCSOLATOS TÁJÉKOZTATÁSI ÉS KELLŐ GONDOSSÁGRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEKRE

1. példa: A tájékoztatási és a kellő gondosságra vonatkozó követelmények teljesültek a releváns termék és minden olyan rész tekintetében, amely más releváns termékeket tartalmaz vagy azokból készült.

Terméktípus	Mennyiség				Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
Teljesen szétszerelt irodabútorok (HR-kód: 9403)	1 500 darab				Igen, a piaci szereplő kellő gondossággal járt el az erdőirtásról szóló uniós rendelet 8. cikkének megfelelően, ideértve a 9. cikkben foglalt tájékoztatási követelményeket (lásd lentebb) is, és benyújtott kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot.
A releváns termék része (összetevője)	Tájékoztatás a termék releváns részeiről (a 9. cikk szerint)				A releváns termék része el van látva kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal?
	Árumegnevezés[2]	Faj	Előállító ország	Az áru földrajzi helymeghatározása	
Középrész	forgácslemez (HR-kód: 4410)	szitka luc (*Picea sitchensis*)	Uniós tagállam	Több ültetvény. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.
Elő- és hátoldal	0,5 mm-es furnérlap (HR-kód: 4408)	közönséges bükk (*Fagus sylvatica*)	Uniós tagállam	Magán-erdőtulajdonosok. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.

2. példa: A tájékoztatásra és kellő gondosságra vonatkozó követelmények teljesültek a releváns termék tekintetében, és annak minden része más releváns termékeket tartalmaz vagy abból készült.

Terméktípus	Mennyiség	Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
Kakaóalapú édességek (HR-kód: 1806)	2 000 kg	Igen, a piaci szereplő kellő gondossággal járt el az erdőirtásról szóló uniós rendelet 8. cikkének megfelelően, ideértve a 9. cikkben foglalt tájékoztatási követelményeket (lásd lentebb) is, és benyújtott kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot.

Terméktípus	Mennyiség			Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
A releváns termék része (összetevője)	Tájékoztatás a termék releváns részeiről (a 9. cikk szerint)			A releváns termék része el van látva kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal?
	Árumegnevezés	Előállító ország	Az áru földrajzi helymeghatározása	
Összetevő	kakaóvaj (HR-kód: 1804)	Több harmadik ország	Több gazdaság/ mezőgazdasági kisüzem. Minden földrajzi hely ismert.	Igen. Nem állt rendelkezésre kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat, ezért a piaci szereplő kellő gondossággal járt el a releváns termék e része tekintetében.
Összetevő	kakaómassza (HR-kód: 1803)	Több harmadik ország	Több gazdaság/ mezőgazdasági kisüzem. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.

3. példa: A tájékoztatásra és kellő gondosságra vonatkozó követelmények nem teljesültek a releváns termék tekintetében, és annak minden része más releváns termékeket tartalmaz vagy abból készült. A releváns termék nem hozható forgalomba, mivel az összetett terméken belüli egyik termékhez kapcsolódó áruk földrajzi helye ismeretlen.

Terméktípus	Mennyiség				Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
Rétegelt lemez (HR-kód: 4412)	8 500 m^3				Igen, a kellő gondosság érvényesült, mivel azonban a kellő gondosságra vonatkozó eljárás feltárta, hogy az előírt földrajzi helymeghatározási adatok nem állnak rendelkezésre, a releváns termék nem hozható forgalomba.
A releváns termék része (összetevője)	Tájékoztatás a termék releváns részeiről (a 9. cikk szerint)				A releváns termék része el van látva kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal?
	Árumegnevezés	Faj	Előállító ország	Az áru földrajzi helymeghatározása	
Elő- és hátoldal	furnérlemezek (HR-kód: 4408)	bintangor (*Calophyllum* spp.)	Harmadik ország	Több koncesszió. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.
Középrész	furnérlemezek (HR-kód: 4408)	nyárfa (*Populus* spp.)	Harmadik ország	Gazdaságon belüli fatelepítési területek. Meghatározatlan/ismeretlen földrajzi helyek.	Nem: a földrajzi helyek ismerete nélkül nem teljesíthetők a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek.

4. példa: A tájékoztatásra és kellő gondosságra vonatkozó követelmények nem teljesültek a releváns termék tekintetében, és annak minden része más releváns termékeket tartalmaz vagy abból készült. A releváns termék nem hozható forgalomba, mivel az összetett terméken belüli egyik releváns termékhez kapcsolódó áruk földrajzi helye ismeretlen, egy másik releváns termék esetében pedig nem álltak rendelkezésre fajokra vonatkozó információk.

Terméktípus	Mennyiség				Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
Írólap (90 g/m2) (HR-kód: 4802)	1 200 tonna				Igen, a kellő gondosság érvényesült, de az eljárás keretében szükséges információk nem állnak rendelkezésre, így a releváns termék nem hozható forgalomba.
A releváns termék része (összetevője)	Tájékoztatás a termék releváns részeiről (a 9. cikk szerint)				A releváns termék része el van látva kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal?
	Árumegnevezés	Faj	Előállító ország	Az áru földrajzi helymeghatározása	
Cellulóz	rövid rostú cellulóz (HR-kód: 47)	*Acacia mangium*	Harmadik ország	Erdőültetvény. A földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.
Cellulóz	rövid rostú cellulóz (HR-kód: 47)	Ismeretlen fajú, vegyes trópusi keményfák	Harmadik ország	Erdőültetvények. Minden földrajzi hely ismert.	Nem: a fatermékekben lévő összes faj azonosítása nélkül nem teljesíthetők a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek.
Cellulóz	hosszú rostú cellulóz (HR-kód: 47)	*Pinus radiata*	Harmadik ország	Erdőültetvények. Meghatározatlan/ismeretlen földrajzi helyek.	Nem: a földrajzi helyek ismerete nélkül nem teljesíthetők a kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek.

5. példa: A tájékoztatásra és kellő gondosságra vonatkozó követelmények nem teljesültek a releváns termék tekintetében, és annak minden része más releváns termékeket tartalmaz vagy abból készült. A releváns termék nem hozható forgalomba, mivel a kellő gondosság gyakorlása során kiderült, hogy az összetett terméken belüli egyik termék nem erdőirtásmentes.

Terméktípus	Mennyiség	Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
Kakaóalapú édességek (HR-kód: 1806)	900 kg	Igen, a kellő gondosság érvényesült, de nem erősíthető meg, hogy a termékek erdőirtásmentesek, így a releváns termék nem hozható forgalomba.

Terméktípus	Mennyiség			Kellő gondossággal jártak el a releváns termék tekintetében?
A releváns termék része (összetevője)	Tájékoztatás a termék releváns részeiről (a 9. cikk szerint)			A releváns termék része el van látva kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozattal?
	Árumegnevezés	Előállító ország	Az áru földrajzi helymeghatározása	
	kakaóvaj (HR-kód: 1804)	Több harmadik ország	Több gazdaság/ mezőgazdasági kisüzem. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.
	kakaómassza (HR-kód: 1803)	Több harmadik ország	Több gazdaság/ mezőgazdasági kisüzem. Minden földrajzi hely ismert.	Igen: a piaci szereplő hivatkozott a meglévő, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, miután megbizonyosodott arról, hogy megfelelően érvényesült a kellő gondosság.
	kakaópor (HR-kód: 1805)	Több harmadik ország	Több gazdaság. Minden földrajzi hely ismert.	A kellő gondosság érvényesült, de egyes helyeken a határidő után történt erdőirtás, így az összetevő nem felel meg a 3. cikk rendelkezéseinek, és tiltott.